

Verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemeert-Bakel 2014, vastgesteld door de raad van de gemeente Gemeert-Bakel bij besluit van 6 februari 2014

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

De raad van de gemeente Gemeert-Bakel,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 december 2013;

gelet op de Gemeentewet artikel 149, alsmede artikel 5 van de Wet maatschappelijke ondersteuning;

Besluit

Vast te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemeert-Bakel 2014.

Artikel 1.1

Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

a.wet:

Wet maatschappelijke ondersteuning;

b.college:

college van burgemeester en wethouders;

c.compensatieplicht:

De plicht van het college om op aanvraag aan personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem advies, ondersteuning dan wel voorzieningen te bieden ter compensatie van hun belemmeringen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Hierbij houdt het college rekening met het gestelde onder 1 tot en met 5:

1. Het college heeft de plicht om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden en dat in het individuele geval maatwerk is;
  2. Het college houdt rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede met de capaciteit van de aanvrager om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien, zoals bedoeld in artikel 4, tweede lid Wmo;
  3. Bij de beoordeling of een belanghebbende daadwerkelijk beperkt is in zijn mogelijkheden tot zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie op een van de vier ondersteuningsgebieden, zoals genoemd in artikel 4, eerste lid Wmo, houdt het college tevens rekening met de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende. Hieronder wordt verstaan de verantwoordelijkheid om de eigen mogelijkheden te verkennen en op eigen kracht dan wel via het eigen sociaal netwerk, de belemmeringen weg te nemen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie en deze mogelijkheden ook te realiseren en onvoorwaardelijk in te zetten. De beoordeling van de eigen verantwoordelijkheid gaat vooraf aan de vaststelling van de compensatieplicht van het college. Deze wordt afgestemd op de mogelijkheden van belanghebbende op grond van zijn eigen verantwoordelijkheid;
  4. Aan de bepaling van de reikwijdte van de compensatieplicht van het college gaat tevens vooraf een beoordeling van de mogelijkheden die een belanghebbende heeft om redelijkerwijs gebruik te kunnen maken van algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende of collectieve voorzieningen;
  5. Bij het bepalen van de mogelijkheden op grond van eigen verantwoordelijkheid van een belanghebbende alsmede bij het bepalen van de mogelijkheden gebruik te kunnen maken van algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende of collectieve voorzieningen, kan het college, desgevraagd of uit eigen beweging zo nodig een belanghebbende advies dan wel ondersteuning geven;
- d. melding:

de melding aan het college dat er problemen zijn op grond waarvan iemand verzoekt om een gesprek;

e.aanvraag:

de aanvraag om in aanmerking te komen voor één of meerdere voorzieningen om een resultaat te bereiken in het kader van deze verordening;

f.belanghebbende:

een persoon met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, die behoefte heeft aan compensatie ten behoeve van het bevorderen van zijn deelname aan het maat-

schappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren, die voor zichzelf of, met behulp van een machtiging, door een ander een aanmelding of een aanvraag doet of laat doen;

g.beperkingen:

moeilijkheden die een persoon heeft met het uitvoeren van activiteiten;

h.psychosociaal probleem:

een situatie van verlies van zelfstandigheid en, met name, een gebrek aan mogelijkheden tot deelname aan het maatschappelijk verkeer, veroorzaakt door belemmeringen die iemand ondervindt in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving;

i.mantelzorger:

een persoon, die mantelzorg verleent als bedoeld in artikel 1 eerste lid onder b van de wet;

j.huisgenoot:

iedere persoon met wie de belanghebbende gemeenschappelijk een woning bewoont;

k.leefeenheid:

een eenheid bestaande uit gehuwden die al dan niet tezamen met één of meer ongehuwden een huishouden voeren, dan wel een ongehuwde meerderjarige die met één of meer minderjarige of meerderjarige ongehuwden een huishouden voert. Onder gehuwden worden daarbij ook verstaan ongehuwd samenwonenden en andere volwassenen die met elkaar of met minderjarige of meerderjarige kinderen samenwonen;

l.gebruikelijke zorg:

de zorg die op het gebied van het voeren van het huishouden voor alle minder en meerderjarige leden van een leefeenheid danwel huisgenoten geldt om gezamenlijk voor het huishouden te zorgen;

m.algemeen gebruikelijke voorziening:

naar geldende maatschappelijke normen tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van een persoon als de aanvrager behorend;

n.algemene voorziening:

een voorziening die wordt geleverd op basis van directe beschikbaarheid, een beperkte toegangsbeoordeling en die een snelle, regelarme en adequate oplossing biedt voor de beperkingen die een persoon ondervindt;

o.individuele en collectieve voorziening:

een voorziening die door het college ten behoeve van één persoon op basis van artikel 4 Wmo wordt verstrekt. Ook collectieve voorzieningen zijn voorzieningen die individueel worden verstrekt nu er een normale aanvraagprocedure geldt, een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is. Collectieve voorzieningen kunnen evenwel door meerdere personen worden gebruikt;

p.eigen bijdrage:

een door het college vast te stellen bijdrage, die bij respectievelijk de verstrekking van een voorziening in natura, een persoonsgebonden budget betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit maatschappelijke ondersteuning van toepassing zijn;

q.eigen aandeel:

een door het college vast te stellen aandeel, die bij de verstrekking van een voorziening als financiële tegemoetkoming betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit maatschappelijke ondersteuning van toepassing zijn;

r.voorziening in natura:

een voorziening die in eigendom, in bruikleen, in huur of in de vorm van persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt;

s.persoonsgebonden budget:

een budget in de vorm van een geldbedrag dan wel een tegoedbon waarmee de aanvrager een of meer aan hem te verlenen voorzieningen kan verwerven;

t.financiële tegemoetkoming:

een tegemoetkoming in de kosten van een voorziening;

u.hoofdverblijf:

de plek / plaats waar iemand woont. Aansluiting wordt gezocht bij het woonplaatsbegrip als bedoeld in artikel 40 eerste lid van de Wet werk en bijstand. Waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, hangt af van concrete feiten en omstandigheden.

Artikel 1.2

Besluitvorming en nadere regels

1. Voor zover in deze verordening geen beperkingen zijn opgelegd is het college bevoegd tot alle besluiten ter uitvoering van deze verordening en de wet.
2. Het college stelt nadere regels vast.

Hoofdstuk 2

Resultaatgerichte compensatie

Artikel 2.1

De melding en aanvraag

1. Een melding kan schriftelijk, telefonisch, mondeling of elektronisch worden ingediend door of namens belanghebbende, die behoefte heeft aan compensatie ten behoeve van het bevorderen van zijn deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren.
2. In afwijking van artikel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht kan een aanvraag zowel schriftelijk, telefonisch, mondeling of elektronisch worden ingediend door of namens belanghebbende, die behoefte heeft aan compensatie ten behoeve van het bevorderen van zijn deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren.

Artikel 2.2

De te bereiken resultaten

De op basis van artikel 4 eerste lid van de wet, via compenserende maatregelen te bereiken resultaten zijn:

1. Het voeren van een huishouden
  - a. een schoon en leefbaar huis;
  - b. wonen in een geschikt huis;
  - c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
  - d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed;
  - e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
2. Verplaatsen:
  - a. zich verplaatsen in en om de woning;
  - b. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
3. Dagingvulling:
  - a. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan maatschappelijke, recreatieve en religieuze activiteiten.

Hoofdstuk 3

Beoordeling van de te bereiken resultaten

Paragraaf 1

Algemene regels

Artikel 3.1

Het maken van een afweging

Bij het beoordelen of en welke voorzieningen getroffen worden houdt het college rekening met de definitie van de compensatieplicht zoals neergelegd in artikel 1.1 onderdeel c van deze verordening.

Paragraaf 2

De te bereiken resultaten

Artikel 3.2

Een schoon en leefbaar huis

1. Het resultaat als genoemd onder artikel 2.2 eerste lid onder a van deze verordening, bestaat uit het kunnen wonen in een huis dat schoon is. Dit geldt ten aanzien van de woonkamer, slaapvertrekken, keuken en sanitaire ruimten.
2. Met het oog op een schoon en leefbaar huis, kan een individuele voorziening getroffen worden voor het lichte of het zware huishoudelijke werk.
3. Indien de belanghebbende een of meer huisgenoten heeft wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of er, in zijn of haar geval, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.3

Wonen in een geschikt huis

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2 eerste lid onder b van deze verordening, bestaat uit het normaal gebruik kunnen maken van de woning waar men over beschikt. Dit geldt ten aanzien van de woonkamer, slaapvertrekken, keuken, sanitaire ruimten, berging, tuin of balkon.

2. Met het oog op het normale gebruik van de woning kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of belanghebbende kan verhuizen naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt. Een verhuiskostenvergoeding kan verstrekt worden.

Artikel 3.4

Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2 eerste lid onder c van deze verordening, bestaat uit het voorzien zijn van de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt, evenals toiletartikelen en schoonmaakartikelen. Ook de noodzakelijke bereiding van maaltijden kan hieronder vallen.
2. Met het oog op het beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van het doen van boodschappen, voor wat betreft levensmiddelen, schoonmaakmiddelen, en toiletartikelen, en het bereiden en aanreiken van maaltijden.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of er, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen of dat belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare boodschappenservice of maaltijdvoorziening.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.5

Beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2 eerste lid onder d van deze verordening, bestaat uit het aanwezig zijn van kleding in gewassen en zonodig gestreken, opgevouwen of opgehangen staat alsook het beschikken over schoon bed- en linnengoed.
2. Met het oog op het beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van het wassen, drogen en strijken en opruimen van de dagelijkse was.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of er, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen of dat belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare was- en strijkservice.
4. Voor zover de in de vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.6

Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2 eerste lid onder e van deze verordening, bestaat uit de dagelijkse, gebruikelijke zorg voor in het huishouden aanwezige kinderen.
2. Met het oog op het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren, kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van het vervangen van de ouder die in principe voor de kinderen zorgt. Deze voorziening kan ook tijdelijk worden getroffen ter overbrugging van een periode noodzakelijk voor het nemen van meer definitieve maatregelen.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of belanghebbende gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare voor- tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de belanghebbende kunnen leiden tot het te bereiken resultaat.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.7

Zich verplaatsen in en om de woning

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2, tweede lid onder a van deze verordening, bestaat uit het in staat zijn de woonkamer, het slaapvertrek of de slaapvertrekken, het toilet en de douche, de berging, de tuin of het balkon kunnen bereiken en er zich zodanig kunnen redden dat normaal functioneren mogelijk is.

2. Met het oog op het verplaatsen in en om de woning kan een individuele voorziening worden getroffen bestaande uit een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare rolstoelpool die in de individuele situatie van de belanghebbende kan leiden tot het te bereiken resultaat.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.8

Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2, tweede lid onder b van deze verordening, bestaat uit het kunnen doen van dagelijkse boodschappen, het kunnen bezoeken van familie, kennissen en het doen van gewenste activiteiten, alles binnen de directe woon- en leefomgeving.
2. Met het oog op het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel, kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van het verplaatsen over de korte afstand rond de woning en het verplaatsen over de langere afstand binnen de directe woon en leefomgeving.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van aanwezig bruikbaar en toegankelijk openbaar vervoer, een aanwezige en bruikbare scootmobielpool of van collectief vraagafhankelijk vervoer van deur tot deur die in de individuele situatie van de belanghebbende kan leiden tot het te bereiken resultaat.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Artikel 3.9

De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten

1. Het resultaat als genoemd in artikel 2.2, derde lid onder a van deze verordening, bestaat uit het zo mogelijk kunnen afleggen van bezoeken en het deelnemen aan activiteiten.
2. Met het oog op de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten, kan een individuele voorziening worden getroffen ten aanzien van het vervoer naar bestemmingen.
3. Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat voor de belanghebbende, tevens beoordeeld of belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare (vrijwilligers)organisaties die in de individuele situatie van belanghebbende kan leiden tot het te bereiken resultaat.
4. Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn, worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt.

Hoofdstuk 4

Verstrekkingvormen en typen van individuele voorzieningen

Paragraaf 1

Algemene regels

Artikel 4.1

Mogelijke verstrekkingwijze en financiële kaders

1. Een individuele voorziening kan verstrekt worden in natura, als persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming.
2. Het college legt in de nadere regels vast in welke gevallen respectievelijk onder welke voorwaarden welke verstrekkingwijze zoals genoemd in eerste mogelijk is. Hierbij houdt het college rekening met haar wettelijke compensatieplicht als bedoeld in artikel 4 van de wet en de nadere invulling hiervan, zoals vermeld in artikel 1.1, onderdeel c van deze verordening, alsmede met de keuzevrijheid van burger ten aanzien van de vorm van de voorziening, zoals bepaald in artikel 6 van de wet, behoudens overwegende bezwaren.
3. De PGB-tarieven voor de hulp bij het huishouden (Persoonlijke ondersteuning), dienen het mogelijk te maken om de benodigde noodzakelijke omvang van de individuele voorziening in te kopen.
4. Het college dient bij de vaststelling van de hoogte van de PGB-tarieven voor hulp bij het huishouden (persoonlijke ondersteuning), uit te gaan van criteria als minimumloon, of het van toepassing zijnde Cao-loon, of de hoogte van de tarieven van gecontracteerde aanbieders en de wijze van inkoop.

Artikel 4.2

Voorwaarden individuele voorzieningen

1. Het college besluit over het toekennen dan wel afwijzen van een individuele voorziening bij beschikking.
2. Indien een voorziening in natura wordt verstrekt zal, indien van toepassing, met belanghebbende een bruikleenovereenkomst gesloten.
3. Indien een voorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, moet belanghebbende een voorziening aanschaffen die voldoet aan de gestelde voorwaarden of Programma van Eisen.
4. De voorwaarden waaronder individuele voorzieningen verstrekt worden, zijn geregeld in nadere regels.

Artikel 4.3

Vormen van individuele voorzieningen

Individuele voorzieningen kunnen in verschillende vormen worden aangeboden. Bij de bepaling welke voorziening wordt ingezet wordt de onderstaande volgorde gehanteerd:

- aa. collectieve voorzieningen;
- aa. individuele voorzieningen.

Artikel 4.4

Voorzieningen met eigen bijdrage of eigen aandeel

1. Bij het verstrekken van een individuele voorziening, kan de belanghebbende van 18 jaar of ouder een eigen bijdrage of een eigen aandeel verschuldigd zijn ten aanzien van de resultaten zoals deze genoemd zijn in artikel 2.2 van deze verordening.
2. Het college legt in nadere regels de hoogte en de duur van de eigen bijdrage of eigen aandeel vast met inachtneming van het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Paragraaf 2

De beschikking

Artikel 4.5

Verstrekking in natura

1. Bij het treffen van een voorziening in natura wordt in de beschikking vastgelegd:
  - a. wat de te treffen voorziening is en voor welk resultaat de verstrekking in natura verstrekt wordt;
  - b. de eventuele duur en omvang van de verstrekking;
  - c. hoe de voorziening in natura verstrekt wordt en
  - d. of er sprake is van een overeenkomst waarin deze verstrekking is geregeld.
2. Als er sprake is van een eigen bijdrage wordt dit in de beschikking opgenomen.

Artikel 4.6

Verstrekking als persoonsgebonden budget

1. Bij het treffen van een voorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt in de beschikking vastgelegd:
  - a. voor welk resultaat het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden, eventueel aangevuld met een Programma van Eisen waaraan bij de besteding voldaan moet worden;
  - b. wat de omvang van het persoonsgebonden budget is en hoe deze omvang tot stand is gekomen;
  - c. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het persoonsgebonden budget bedoeld is en
  - d. welke regels gelden ten aanzien van verantwoording van het persoonsgebonden budget.
2. Het college stelt in de nadere regels de hoogte van de PGB-tarieven vast.
3. Als er sprake is van een eigen bijdrage wordt dit in de beschikking opgenomen.

Artikel 4.7

Verstrekking als financiële tegemoetkoming

1. Bij het treffen van een voorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming wordt in de beschikking vastgelegd:
  - a. voor welk resultaat de financiële tegemoetkoming bestemd is;
  - b. wat de duur van de verstrekking is;
  - c. of er sprake is van een overeenkomst waarin deze verstrekking is geregeld;
  - d. wat de hoogte van de financiële tegemoetkoming is;

- e. welke regels gelden ten aanzien van de verantwoording van de tegemoetkoming.
2. Als er sprake is van een eigen aandeel wordt dit in de beschikking opgenomen.

Hoofdstuk 5

Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies en besluitvorming, intrekking en terugvordering

Artikel 5.1

Beslistermijn

1. Het college beslist binnen acht weken op een aanvraag om een voorziening.
2. Er geldt een afwijkende termijn bij een aanvraag om een voorziening voor het wonen in een geschikt huis als het gaat om voorzieningen waar bouwkundige offertes opgevraagd moeten worden. Het college beslist dan binnen zestien weken.

Artikel 5.2

Uitgangspunten en weigeringsgronden

1. Een voorziening die bedoeld is om de resultaten zoals genoemd in artikel 2.2 van deze verordening te bereiken wordt slechts toegekend voor zover:
  - aa. de voorziening noodzakelijk is om het resultaat te bereiken en het college, gelet op de afweging zoals gemaakt ingevolge artikel 3.1 eerste lid van deze verordening of ingevolge de compensatieplicht gehouden is tot toekenning van deze voorziening.
  - ab. deze langdurig noodzakelijk is om de beperkingen op te heffen of te verminderen. Uitzondering hierop is de hulp in de huishouding (persoonlijke ondersteuning) welke in sommige gevallen voor een korte duur kan worden geïndiceerd.
  - ac. deze als goedkoopst compenserende voorziening kan worden aangemerkt.
2. Een voorziening wordt niet toegekend of een gevraagde voorziening wordt afgewezen:
  - bd. Indien de voorziening niet aan het bepaalde in het eerste lid onder a., b. of c. voldoet.
  - be. Indien de belanghebbende niet zijn / haar hoofdverblijf heeft in de gemeente Gemeert-Bakel.
  - bf. voor zover er aan de zijde van de belanghebbende geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen waarvoor de voorziening wordt aangevraagd;
  - bg. voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de persoon met beperkingen voorafgaand aan het moment van beschikken op de aanvraag heeft gemaakt, tenzij
    - het college vooraf uitdrukkelijk schriftelijk toestemming heeft gegeven, of
    - het college de noodzaak, adequaatheid en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan beoordelen;
  - bh. indien een voorziening reeds eerder krachtens deze, of voorafgaande versie van deze verordening dan wel krachtens de aan deze verordening voorafgaande verordeningen is verstrekt en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet is verstreken, tenzij de eerder vergoede of versterkte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen.
  - bi. indien belanghebbende niet voldoet aan de in artikel 5.3 van deze verordening gestelde voorwaarden en verplichtingen.

Artikel 5.3

Advisering/medewerking

1. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor de beoordeling van het recht op compensatie, de belanghebbende of bij gebruikelijke zorg zijn relevante huisgenoten:
  - a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen.
  - b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen of onderzoeken.
2. Belanghebbende alsook diens relevante huisgenoten in het kader van gebruikelijke zorg, hebben de verplichting mee te werken aan de oproep en bevestigd /of onderzocht te worden. Deze medewerkingsplicht behelst ook de verplichting om aan het college, gevraagd en ongevraagd, mededeling te doen van feiten en omstandigheden, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op compensatie.
3. Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:

- a. het een aanvraag betreft van een belanghebbende die niet eerder een voorziening heeft gehad danwel met wie niet eerder een gesprek is gevoerd.
- b. het een aanvraag betreft van een belanghebbende die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek heeft gevoerd, maar waarvan de medische omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden.

Artikel 5.4

Wijziging situatie

Degene aan wie krachtens deze verordening een voorziening is verstrekt, is verplicht zo spoedig mogelijk aan het college mededeling te doen van feiten en omstandigheden, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op een voorziening.

Artikel 5.5

Intrekking / beëindigen

1. Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, geheel of gedeeltelijk intrekken of het verleende recht beëindigen indien:
  - a. niet of niet langer is voldaan aan de voorwaarden of verplichtingen gesteld bij of krachtens deze verordening;
  - b. op grond van gegevens een besluit is genomen en gebleken is dat de gegevens zodanig onjuist waren dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;
  - c. ingeval van wijzigingen in de omstandigheden van de belanghebbende, als ten gevolge daarvan de noodzaak als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid onder b van deze verordening is komen te vervallen.
2. Een besluit tot het verlenen van een voorziening wordt ingetrokken als blijkt dat de belanghebbende zijn hoofdverblijf als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel u van deze verordening niet meer in de gemeente heeft.
3. Een besluit tot verlening van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden ingetrokken indien blijkt dat de tegemoetkoming of het budget binnen zes maanden na uitbetaling van het geldbedrag niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 5.6

Terugvordering en invordering

1. Ingeval de aanspraak op een voorziening is ingetrokken kan een op basis daarvan reeds uitbetaalde financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget dan wel een verstrekte voorziening in natura worden teruggevorderd.
2. Bij de invordering van de ten onrechte verleende geldsom maakt het college, indien mogelijk, gebruik van haar bevoegdheid tot verrekening met in de toekomst uit te betalen financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget. Bij invordering wordt rekening gehouden met de regels van de 4^e tranche Awb.

Hoofdstuk 6.

Slotbepalingen

Artikel 6.1

Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van belanghebbende afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 6.2

Indexering

Het college kan jaarlijks per 1 januari de, in het kader van deze verordening en de op deze verordening berustende nadere regels, geldende bedragen verhogen of verlagen aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie, zoals bepaald in artikel 4.5 eerste lid van het Besluit maatschappelijke ondersteuning (Stb. 2006, 450), dan wel een andere voor de branche gebruikelijke prijsindex.

Artikel 6.3

Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt na bekendmaking in werking op een nader door het college te bepalen tijdstip.
2. Op de dag van inwerkingtreding, als vermeld in het eerste lid, wordt de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeert-Bakel ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Gemeert-Bakel van

6 februari 2014.

de raad voornoemd,

de griffier,

P.G.J.M. van Boxtel

de voorzitter,

Drs. J. van Zomeren

Toelichting bij de verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemert-Bakel 2014

Achtergrond

Voor u ligt de Verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemert-Bakel 2014. Een verordening tot stand gekomen in het kader van de Peelsamenwerking. Eén uniforme verordening voor de 6 Peelgemeenten (vastgesteld door de 6 gemeenteraden).

In deze nieuwe verordening zijn met name de uitgangspunten van de "Kanteling" verwerkt. In deze verordening wordt uitgegaan van te behalen resultaten en niet van te verstrekken individuele voorzieningen. Als basis voor deze verordening is genomen de modelverordening van de VNG 2010.

Naast het verwerken van de kantelingsgedachte is aanpassing van de verordening op onderdelen noodzakelijk vanwege jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Waar dit mogelijk en/of noodzakelijk is zullen verwijzingen plaatsvinden.

Na de invoering van de Wmo heeft de VNG het initiatief genomen om de modelverordening door te ontwikkelen. In samenwerking tussen VNG enerzijds en CG-Raad en gezamenlijke Ouderenbonden anderzijds is daarop "De Kanteling" ontstaan: een proces om de Wmo te doen kantelen naar een wijze van uitvoeren die recht doet aan de bedoeling van de wetgever, met name ten aanzien van het nieuwe begrip "compensatieplicht".

De opbouw van deze verordening is voor een aantal gemeenten binnen de Peelgemeenten geheel anders dan de voorafgaande verordening. In deze verordening ligt het zwaartepunt op de te behalen resultaten in plaats van op voorzieningen en een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn.

Na de begripsomschrijvingen ligt de focus op de te bereiken resultaten. Daarin zal per onderdeel van de Wmo, zoals geschetst in artikel 4 eerste lid van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan) uitgewerkt worden wat daarbij als resultaat bereikt moet worden. Tot slot zal besloten worden met een aantal algemene soms procedurele regels.

Voor u ligt de Verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemert-Bakel 2014. Een verordening tot stand gekomen in het kader van de Peelsamenwerking. Eén uniforme verordening voor de 6 Peelgemeenten (vastgesteld door de 6 gemeenteraden).

In deze nieuwe verordening zijn met name de uitgangspunten van de "Kanteling" verwerkt. In deze verordening wordt uitgegaan van te behalen resultaten en niet van te verstrekken individuele voorzieningen. Als basis voor deze verordening is genomen de modelverordening van de VNG 2010.

Naast het verwerken van de kantelingsgedachte is aanpassing van de verordening op onderdelen noodzakelijk vanwege jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Waar dit mogelijk en/of noodzakelijk is zullen verwijzingen plaatsvinden.

Na de invoering van de Wmo heeft de VNG het initiatief genomen om de modelverordening door te ontwikkelen. In samenwerking tussen VNG enerzijds en CG-Raad en gezamenlijke Ouderenbonden anderzijds is daarop "De Kanteling" ontstaan: een proces om de Wmo te doen kantelen naar een wijze van uitvoeren die recht doet aan de bedoeling van de wetgever, met name ten aanzien van het nieuwe begrip "compensatieplicht".

De opbouw van deze verordening is voor een aantal gemeenten binnen de Peelgemeenten geheel anders dan de voorafgaande verordening. In deze verordening ligt het zwaartepunt op de te behalen resultaten in plaats van op voorzieningen en een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn.

Na de begripsomschrijvingen ligt de focus op de te bereiken resultaten. Daarin zal per onderdeel van de Wmo, zoals geschetst in artikel 4 eerste lid van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in

en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan) uitgewerkt worden wat daarbij als resultaat bereikt moet worden. Tot slot zal besloten worden met een aantal algemene soms procedurele regels.

Hoofdstuk 1. Begripsomschrijvingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

In deze verordening wordt verstaan onder:

Sub a. wet

Waar staat Wet wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Waar staat Wet wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Sub b. college

Waar staat college wordt bedoeld: college van burgemeester en wethouders.

Waar staat college wordt bedoeld: college van burgemeester en wethouders.

Sub c. compensatieplicht

De begripsomschrijving van het cruciale begrip "compensatieplicht" is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 10 december . In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo.

Het letterlijke citaat luidt:

De begripsomschrijving van het cruciale begrip "compensatieplicht" is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 10 december . In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo.

Het letterlijke citaat luidt:

"4.2.2. Artikel 4 van de Wmo verplicht het College aan de in dat artikel genoemde personen voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Dit artikel brengt mee dat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen de doeleinden zijn waarop de compensatieplicht van het College gericht moet zijn. Het is - gelet op de artikelen 3 en 5 van de Wmo - in beginsel aan de gemeenteraad en - gelet op artikel 4 van de Wmo - aan het College om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De rechter dient de keuze(n) die de gemeenteraad en het College daarbij hebben gemaakt in beginsel te respecteren, onverminderd de rechtsplicht van het College om in elk concreet geval een voorziening te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Artikel 4 van de Wmo legt het College, wat dat aangaat, de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. De Raad heeft noch in de wet, noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden voor een terughoudende beoordeling van een ter uitvoering van artikel 4 van de Wmo genomen besluit. Wel heeft hij daarin aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat een dergelijk besluit in het individuele geval maatwerk dient te zijn. Onder omstandigheden kan dit leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De Raad vindt hiervoor steun in de parlementaire geschiedenis, meer in het bijzonder in het verslag van het wetgevingsoverleg (Tweede Kamer 2005-2006, 30 131, nr. 98, p. 58 en 61), de brief van de staatssecretaris van 30 oktober 2006 (Tweede Kamer 2006-2007, 30 131, nr. 122, p. 6), de memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30131, C, p. 7, 9, 10 en 57), de nadere memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30 131, E, p. 19 en 25) en de Handelingen (Eerste Kamer 27 juni 2006, p. 34-1645)."

De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt in ieder geval ten aanzien van personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, onder wie ook ouderen kunnen vallen.

Daarbij moet het gaan om ondervonden belemmeringen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is betrokkenen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te

verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk (onder 1). Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van belanghebbende maar, zeer zeker, ook om de capaciteit van belanghebbende om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien (onder 2).

Wat betreft de zinsnede "uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien," dient te vermeld dat deze zinsnede, gelet op de huidige stand van de jurisprudentie, doelt op de mogelijkheid om een eigen bijdrage of eigen aandeel te heffen en niet op de mogelijkheid om andere financiële voorwaarden te stellen zoals bijvoorbeeld een inkomensgrens. De genoemde zinsnede dient, conform de huidige zienswijze van de Centrale Raad van Beroep, gekoppeld te worden aan de artikelen 15 en 19 Wmo. De toets van de eigen verantwoordelijkheid krijgt nadrukkelijk een plek onder 3. Zoals de definitie aangeeft gaat de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende, waaronder wordt begrepen de verantwoordelijkheid om zelf op eigen kracht dan wel via het eigen sociaal netwerk, de belemmeringen weg te nemen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, vooraf aan de vaststelling van de compensatieplicht. Aan de afstemming van de compensatieplicht gaat tevens vooraf een beoordeling van de mogelijkheden die een belanghebbende heeft om redelijkerwijs gebruik te kunnen maken van algemene, algemeen gebruikelijk, (wettelijk) voorliggende en/of collectieve voorzieningen (onder 4).

Daarbij dient bemerkt te worden dat het college belanghebbende kan ondersteunen bij het ontwikkelen en oppakken van de eigen verantwoordelijkheid alsook bij het bepalen van de mogelijkheden gebruik te maken van algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en / of collectieve voorzieningen (onder 5). Deze ondersteuning kan op diverse manieren geboden worden. Het kan bijvoorbeeld gaan om het juist doorgeleiden van belanghebbende naar een instantie, maar bijvoorbeeld ook om het voeren van een (extra) informatief gesprek met belanghebbende en een betrokkene uit zijn sociale netwerk.

De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt in ieder geval ten aanzien van personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, onder wie ook ouderen kunnen vallen.

Daarbij moet het gaan om ondervonden belemmeringen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is betrokkenen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk (onder 1). Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van belanghebbende maar, zeer zeker, ook om de capaciteit van belanghebbende om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien (onder 2).

Wat betreft de zinsnede "uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien," dient te vermeld dat deze zinsnede, gelet op de huidige stand van de jurisprudentie, doelt op de mogelijkheid om een eigen bijdrage of eigen aandeel te heffen en niet op de mogelijkheid om andere financiële voorwaarden te stellen zoals bijvoorbeeld een inkomensgrens. De genoemde zinsnede dient, conform de huidige zienswijze van de Centrale Raad van Beroep, gekoppeld te worden aan de artikelen 15 en 19 Wmo.

De toets van de eigen verantwoordelijkheid krijgt nadrukkelijk een plek onder 3. Zoals de definitie aangeeft gaat de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende, waaronder wordt begrepen de verantwoordelijkheid om zelf op eigen kracht dan wel via het eigen sociaal netwerk, de belemmeringen weg te nemen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, vooraf aan de vaststelling van de compensatieplicht. Aan de afstemming van de compensatieplicht gaat tevens vooraf een beoordeling van de mogelijkheden die een belanghebbende heeft om redelijkerwijs gebruik te kunnen maken van algemene, algemeen gebruikelijk, (wettelijk) voorliggende en/of collectieve voorzieningen (onder 4).

Daarbij dient bemerkt te worden dat het college belanghebbende kan ondersteunen bij het ontwikkelen en oppakken van de eigen verantwoordelijkheid alsook bij het bepalen van de mogelijkheden gebruik te maken van algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en / of collectieve voorzieningen (onder 5). Deze ondersteuning kan op diverse manieren geboden worden. Het kan bijvoorbeeld gaan om het juist doorgeleiden van belanghebbende naar een instantie, maar bijvoorbeeld ook om het voeren van een (extra) informatief gesprek met belanghebbende en een betrokkene uit zijn sociale netwerk.

Sub f. belanghebbende

Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip 'belanghebbende' ruimer zijn dan alleen betrokkene zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van betrokkene.

Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip 'belanghebbende' ruimer zijn dan alleen betrokkene zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van betrokkene.

Sub h. psychosociaal probleem

Wat betreft de terminologie “psychosociaal probleem”, kan worden vermeld dat het begrip psychosociaal probleem vanuit de AWBZ in de Wmo is opgenomen, maar inmiddels als “grondslag” uit de AWBZ is geschrapt. Dit is gebeurd omdat gebleken is dat deze grondslag in de AWBZ financieel moeilijk te beheersen was. In de Wmo heeft – volgens de parlementaire behandeling - dit begrip een heel specifieke betekenis. Deze betekenis wordt hier als begripsomschrijving gehanteerd en is overgenomen uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB 29-04-2009. LJN: B16832). Het betreft een situatie van verlies van zelfstandigheid en, met name, een gebrek aan mogelijkheden tot deelname aan het maatschappelijk verkeer, veroorzaakt door belemmeringen die iemand ondervindt in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving.

Wat betreft de terminologie “psychosociaal probleem”, kan worden vermeld dat het begrip psychosociaal probleem vanuit de AWBZ in de Wmo is opgenomen, maar inmiddels als “grondslag” uit de AWBZ is geschrapt. Dit is gebeurd omdat gebleken is dat deze grondslag in de AWBZ financieel moeilijk te beheersen was. In de Wmo heeft – volgens de parlementaire behandeling - dit begrip een heel specifieke betekenis. Deze betekenis wordt hier als begripsomschrijving gehanteerd en is overgenomen uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB 29-04-2009. LJN: B16832). Het betreft een situatie van verlies van zelfstandigheid en, met name, een gebrek aan mogelijkheden tot deelname aan het maatschappelijk verkeer, veroorzaakt door belemmeringen die iemand ondervindt in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving.

Sub i. gebruikelijke zorg

Gebruikelijke zorg is al datgene dat in een leefeenheid tot de dagelijkse activiteiten van de aanwezige huisgenoten hoort, zowel activiteiten die elke dag voorkomen als activiteiten die bij uitzondering voorkomen. Het gaat dan om activiteiten die samenhangen met het voeren van een huishouden alsmede activiteiten ten behoeve van zorg voor de andere huisgenoten. Hierbij valt te denken aan het draaiende houden van het huishouden met alle facetten die daarbij horen, maar ook aan zorg voor elkaar. Wat betreft het draaiende houden van het huishouden: huisgenoten worden verondersteld alle huishoudelijke taken met elkaar te verdelen en te verrichten, waarbij van jonge kinderen geen of minder inbreng wordt verwacht, maar wel naar leeftijd een bijdrage. Wat betreft de zorg voor elkaar: die zorg zal bij kinderen zeer intensief beginnen en over het algemeen bij het ouder worden afnemen. Toch kunnen ook volwassenen zorg nodig hebben, bijvoorbeeld omdat zij ziek zijn of omdat zij (al dan niet tijdelijk) beperkingen ondervinden. Van oudsher heeft er een traditionele verdeling bestaan in leefeenheden waarbij scheiding bestond tussen personen die het geld verdienden en personen die voor het huishouden zorgden. Door maatschappelijke ontwikkelingen is het tegenwoordig zo dat naast het hebben van een baan ook het huishoudelijk werk en de zorg voor huisgenoten onder huisgenoten verdeeld wordt. In het kader van de wet wordt daarom uitgegaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van huisgenoten voor gebruikelijke zorg.

Naast gebruikelijke zorg bestaat er ook mantelzorg. Van mantelzorg is sprake als er, niet in het kader van een hulpverlenend beroep, langdurige zorg wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten overstijgt (art. 1, eerste lid, onder b van de wet). Mantelzorgers kunnen van buiten de leefeenheid komen, maar kunnen ook huisgenoten zijn. Zoals uit de begripsomschrijving van mantelzorg blijkt kan gebruikelijke zorg overgaan in mantelzorg.

Gebruikelijke zorg is in principe afdwingbaar. Dat betekent dat huisgenoten verplicht zijn de taken te herverdelen indien één van hen de afgesproken taken niet meer kan vervullen. Bij mantelzorg kan een moment ontstaan dat men de mantelzorg niet meer aan kan. Het punt waarop dit gebeurd zal voor elke persoon en voor elke situatie anders zijn en samenhangen met de situatie en de verhouding tussen draagkracht en de draaglast.

Bij de beoordeling of sprake is van gebruikelijke zorg of mantelzorg en van de mate waarin, moet altijd een individuele beoordeling plaatsvinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een aantal die uitgaan van de eigen regie. Deze ankerpunten kunnen zijn: samenhang van de verschillende activiteiten, de verhouding draagkracht- draaglast, zelfredzaamheid, privacy, en de ruimtelijke afstand tussen de verschillende personen. Het proces van afweging wordt in nadere regels door het college verder uitgewerkt.

Gebruikelijke zorg is al datgene dat in een leefeenheid tot de dagelijkse activiteiten van de aanwezige huisgenoten hoort, zowel activiteiten die elke dag voorkomen als activiteiten die bij uitzondering voorkomen. Het gaat dan om activiteiten die samenhangen met het voeren van een huishouden alsmede activiteiten ten behoeve van zorg voor de andere huisgenoten. Hierbij valt te denken aan het draaiende houden van het huishouden met alle facetten die daarbij horen, maar ook aan zorg voor elkaar. Wat betreft het draaiende houden van het huishouden: huisgenoten worden verondersteld alle huishoudelijke taken met elkaar te verdelen en te verrichten, waarbij van jonge kinderen geen of minder inbreng wordt verwacht, maar wel naar leeftijd een bijdrage. Wat betreft de zorg voor elkaar: die zorg zal bij kinderen zeer intensief beginnen en over het algemeen bij het ouder worden afnemen. Toch kunnen

ook volwassenen zorg nodig hebben, bijvoorbeeld omdat zij ziek zijn of omdat zij (al dan niet tijdelijk) beperkingen ondervinden. Van oudsher heeft er een traditionele verdeling bestaan in leefeenheden waarbij scheiding bestond tussen personen die het geld verdienden en personen die voor het huishouden zorgden. Door maatschappelijke ontwikkelingen is het tegenwoordig zo dat naast het hebben van een baan ook het huishoudelijk werk en de zorg voor huisgenoten onder huisgenoten verdeeld wordt. In het kader van de wet wordt daarom uitgegaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van huisgenoten voor gebruikelijke zorg.

Naast gebruikelijke zorg bestaat er ook mantelzorg. Van mantelzorg is sprake als er, niet in het kader van een hulpverlenend beroep, langdurige zorg wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten overstijgt (art. 1, eerste lid, onder b van de wet). Mantelzorgers kunnen van buiten de leefeenheid komen, maar kunnen ook huisgenoten zijn. Zoals uit de begripsomschrijving van mantelzorg blijkt kan gebruikelijke zorg overgaan in mantelzorg.

Gebruikelijke zorg is in principe afdwingbaar. Dat betekent dat huisgenoten verplicht zijn de taken te herverdelen indien één van hen de afgesproken taken niet meer kan vervullen. Bij mantelzorg kan een moment ontstaan dat men de mantelzorg niet meer aan kan. Het punt waarop dit gebeurt zal voor elke persoon en voor elke situatie anders zijn en samenhangen met de situatie en de verhouding tussen draagkracht en de draaglast.

Bij de beoordeling of sprake is van gebruikelijke zorg of mantelzorg en van de mate waarin, moet altijd een individuele beoordeling plaatsvinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een aantal die uitgaan van de eigen regie. Deze ankerpunten kunnen zijn: samenhang van de verschillende activiteiten, de verhouding draagkracht- draaglast, zelfredzaamheid, privacy, en de ruimtelijke afstand tussen de verschillende personen. Het proces van afweging wordt in nadere regels door het college verder uitgewerkt.

Sub m. algemeen gebruikelijke voorziening

Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een voorziening, met name producten, algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare producten.

De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een voorziening, met name producten, algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare producten.

De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Sub n. algemene voorzieningen

Dit zijn voorzieningen, met name diensten of een combinatie van dienst en product, die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle inwoners; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken.

Voorbeelden zijn:

De dagrecreatie voor ouderen

Algemeen maatschappelijk werk

De sociale alarmering

De boodschappenbus, de supermarktservice, de vrijwillige boodschappenhulp

De maaltijdservice en het eetcafé

Klusjesdiensten om kleine woningaanpassingen te realiseren zoals de buurtconciërge, klussendienst, 55+service, thuiszorgservice

De (ramen)wasservice

De rolstoel-pools en scootmobiel-pools

De kort durende huishoudelijke hulp

Kinderopvang in al zijn verschijningsvormen

Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet. Vaak gaat het om voorzieningen waarbij de inzet van vrijwilligers een grote rol speelt.

Dit zijn voorzieningen, met name diensten of een combinatie van dienst en product, die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle inwoners; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken.

Voorbeelden zijn:

De dagrecreatie voor ouderen

Algemeen maatschappelijk werk

De sociale alarmering

De boodschappenbus, de supermarktservice, de vrijwillige boodschappenhulp

De maaltijdservice en het eetcafé

Klusjesdiensten om kleine woningaanpassingen te realiseren zoals de buurtconciërge, klussendienst, 55+service, thuiszorgservice

De (ramen)wasservice

De rolstoel-pools en scootmobiel-pools

De kort durende huishoudelijke hulp

Kinderopvang in al zijn verschijningsvormen

Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet. Vaak gaat het om voorzieningen waarbij de inzet van vrijwilligers een grote rol speelt.

Sub o. individuele en collectieve voorziening

In dit lid wordt de individuele voorziening gedefinieerd. Deze is niet voor iedereen beschikbaar, maar uitsluitend voor diegenen die onder artikel 4 van de wet vallen. Er wordt individueel onderzoek gedaan naar de noodzaak van deze voorziening, de voorziening wordt bij beschikking toegekend en er staat bezwaar en beroep open. Verder zijn alle regels van de Wmo van toepassing, zoals die rond eigen bijdragen en eigen aandeel.

Ook collectieve voorzieningen zijn individuele voorzieningen. Dit zijn Wmo-voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Collectief (vraagafhankelijk) vervoer (cvv) is een duidelijk voorbeeld. Cvv is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

Rondom de term "individuele voorziening" bestaat in de praktijk vaak verwarring. Met deze term wordt in de praktijk bedoeld op de individuele voorziening niet zijnde een voorziening die door meerdere personen kan worden gebruikt (zijnde de collectieve voorziening). Ook in deze verordening wordt om die reden expliciet een onderscheid gemaakt tussen individuele en collectieve voorzieningen. Dat laatste neemt niet weg dat, juridisch beschouwd, beide voorzieningen (individueel en collectief) als een individuele voorziening dienen te worden betiteld.

In dit lid wordt de individuele voorziening gedefinieerd. Deze is niet voor iedereen beschikbaar, maar uitsluitend voor diegenen die onder artikel 4 van de wet vallen. Er wordt individueel onderzoek gedaan naar de noodzaak van deze voorziening, de voorziening wordt bij beschikking toegekend en er staat bezwaar en beroep open. Verder zijn alle regels van de Wmo van toepassing, zoals die rond eigen bijdragen en eigen aandeel.

Ook collectieve voorzieningen zijn individuele voorzieningen. Dit zijn Wmo-voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Collectief (vraagafhankelijk) vervoer (cvv) is een duidelijk voorbeeld. Cvv is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

Rondom de term "individuele voorziening" bestaat in de praktijk vaak verwarring. Met deze term wordt in de praktijk bedoeld op de individuele voorziening niet zijnde een voorziening die door meerdere personen kan worden gebruikt (zijnde de collectieve voorziening). Ook in deze verordening wordt om die reden expliciet een onderscheid gemaakt tussen individuele en collectieve voorzieningen. Dat laatste neemt niet weg dat, juridisch beschouwd, beide voorzieningen (individueel en collectief) als een individuele voorziening dienen te worden betiteld.

Sub u. hoofdverblijf

Het begrip hoofdverblijf biedt nogal eens problemen. Aansluiting is gezocht bij artikel 40 eerste lid van de WWB. De vraag waar iemand zijn woonadres heeft, moet worden beantwoord aan de hand van concrete feiten en omstandigheden. Aan de inschrijving in het GBA komt daardoor geen doorslaggevende betekenis toe, aldus de CRvB. De CRvB is verder van oordeel dat iemand niet in meerdere gemeenten tegelijkertijd woonplaats kan hebben. Bij de bepaling van de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, kan ook de intentie van belanghebbende een rol spelen: waar speelt iemands centrale leven zich af (de omvang van het sociale leven ter plaatse (waar iemand zijn vrienden ontvangt) en het gebruik van diverse (maatschappelijke) voorzieningen ter plaatse).

Het begrip hoofdverblijf biedt nogal eens problemen. Aansluiting is gezocht bij artikel 40 eerste lid van de WWB. De vraag waar iemand zijn woonadres heeft, moet worden beantwoord aan de hand van concrete feiten en omstandigheden. Aan de inschrijving in het GBA komt daardoor geen doorslaggevende betekenis toe, aldus de CRvB. De CRvB is verder van oordeel dat iemand niet in meerdere gemeenten tegelijkertijd woonplaats kan hebben. Bij de bepaling van de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, kan ook de intentie van belanghebbende een rol spelen: waar speelt iemands centrale leven zich af (de omvang van het sociale leven ter plaatse (waar iemand zijn vrienden ontvangt) en het gebruik van diverse (maatschappelijke) voorzieningen ter plaatse).

Hoofdstuk 2. RESULTAATGERICHTE COMPENSATIE

Algemeen.

Artikel 2.1 De melding en aanvraag

Betreft de manier waarop een melding of een aanvraag gedaan kan worden. Een aanvraag moet schriftelijk worden ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald (artikel 4:1 Awb). Een wettelijk voorschrift is bijvoorbeeld een wet of verordening. De Wmo bevat geen bepaling over de vorm van de aanvraag. De gemeenteraad kan in de Wmo-verordening een bepaling opnemen dat de aanvraag anders dan schriftelijk kan worden ingediend. Via dit artikel wordt in de leden één en twee nadrukkelijk bepaald dat een melding of aanvraag ook mondeling kan plaatsvinden.

Betreft de manier waarop een melding of een aanvraag gedaan kan worden. Een aanvraag moet schriftelijk worden ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald (artikel 4:1 Awb). Een wettelijk voorschrift is bijvoorbeeld een wet of verordening. De Wmo bevat geen bepaling over de vorm van de aanvraag. De gemeenteraad kan in de Wmo-verordening een bepaling opnemen dat de aanvraag anders dan schriftelijk kan worden ingediend. Via dit artikel wordt in de leden één en twee nadrukkelijk bepaald dat een melding of aanvraag ook mondeling kan plaatsvinden.

Artikel 2.2 De te bereiken resultaten

Betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 van de Wet genoemde doelstellingen van de compensatieplicht.

Er zijn hieruit 8 te bereiken resultaten afgeleid:

- a. een schoon en leefbaar huis;
- b. wonen in een geschikt huis;
- c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed;
- e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- f. zich verplaatsen in en om de woning;
- g. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en
- h. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Op deze 8 terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele maatregelen moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden.

Betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 van de Wet genoemde doelstellingen van de compensatieplicht.

Er zijn hieruit 8 te bereiken resultaten afgeleid:

- a. een schoon en leefbaar huis;
- b. wonen in een geschikt huis;
- c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed;
- e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- f. zich verplaatsen in en om de woning;
- g. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en
- h. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Op deze 8 terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele maatregelen moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden.

Hoofdstuk 3. Beoordeling van de te bereiken resultaten

Hoofdstuk 3 van de verordening heeft een speciale opbouw. In paragraaf 1 worden de algemene regels die voor alle 8 te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan met name het maken van een afweging. Waarom deze maatregel, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voor-

ziening niet (precies) datgene is wat betrokkene wenst, is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.

In paragraaf 2 wordt dan per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn.

Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe. Vervolgens is het principe van het gesprek en de daaropvolgende aanvraag zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet staan maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Hoofdstuk 3 van de verordening heeft een speciale opbouw. In paragraaf 1 worden de algemene regels die voor alle 8 te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan met name het maken van een afweging. Waarom deze maatregel, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voorziening niet (precies) datgene is wat betrokkene wenst, is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.

In paragraaf 2 wordt dan per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn.

Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe. Vervolgens is het principe van het gesprek en de daaropvolgende aanvraag zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet staan maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Paragraaf 1. Algemene regels

Artikel 3.1 Het maken van een afweging

In artikel 3.1 is vastgelegd dat het college, met inachtneming van de definitie van de compensatieplicht, rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede de capaciteit van de aanvrager om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien. Ook de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager wordt in ogenschouw genomen evenals alle mogelijkheden die voor een aanvrager redelijkerwijs passend en toereikend kunnen zijn, die volgen uit alle algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en/of collectieve voorzieningen die beschikbaar en bruikbaar zijn.

In artikel 3.1 is vastgelegd dat het college, met inachtneming van de definitie van de compensatieplicht, rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede de capaciteit van de aanvrager om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien. Ook de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager wordt in ogenschouw genomen evenals alle mogelijkheden die voor een aanvrager redelijkerwijs passend en toereikend kunnen zijn, die volgen uit alle algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en/of collectieve voorzieningen die beschikbaar en bruikbaar zijn.

Paragraaf 2. De te bereiken resultaten

Artikel 3.2 een schoon en leefbaar huis.

Lid 1

Hierin wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis. Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd. Wat betreft de vraag wat onder schoon verstaan moet worden zijn normen geformuleerd in nadere regels. Er zijn ook beperkingen ten aanzien de omvang van de woning, zoals het aantal kamers, de oppervlakte van de kamers, waarbij uitgangspunt is de omvang van een nieuwe woning binnen de sociale woningbouw. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk).

Onder de ruimten die onder dit principe vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimten.

Lid 2

Hierin wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Dat gaat allereerst via licht en zwaar huishoudelijk werk, d.w.z. om het droog en nat, schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Hierbij wordt ook rekening gehouden met algemeen gebruikelijke voorzieningen, bijvoorbeeld de glazenwasser. Het aantal benodigde uren voor deze activiteit zal bepaald worden via een normenschema dat is opgesteld in samenwerking met de aanbieders van hulp bij het huishouden en in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is geaccepteerd als een redelijk uitgangspunt voor de bepaling van de omvang van de hulp. Hierbij zal het te bereiken resultaat altijd centraal dienen te staan.

Lid 3 gaat expliciet in op het onderdeel gebruikelijke zorg.

Wanneer huisgenoten in staat zijn huishoudelijke werkzaamheden die onder de compensatieplicht vallen over te nemen zal allereerst gekeken moeten worden of dit niet een voorliggende voorziening is. Alle huisgenoten vanaf 18 jaar zijn met elkaar verantwoordelijk voor het voeren van een huishouden. Dat betekent dat wanneer één van de huisgenoten die het huishoudelijk werk doet, uitvalt, via een herverdeling de andere huisgenoten deze taken zullen moeten overnemen. Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn zal er plicht tot compensatie bestaan. Ook aanwezige personen jonger dan 18 jaar, zoals thuiswonende kinderen, worden geacht hun bijdrage aan het huishouden te leveren door bijvoorbeeld hun kamer bij te houden en hand- en spandiensten te verrichten. Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal al dat onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Niet gewend zijn huishoudelijk werk te verrichten is geen reden tot compensatie. Alleen dreigende overbelasting of bestaande overbelasting van huisgenoten, waaronder begrepen de kinderen, kan compensatieplicht betekenen. Door onderzoek zal deze overbelasting vastgesteld moeten worden.

Lid 1

Hierin wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis. Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd. Wat betreft de vraag wat onder schoon verstaan moet worden zijn normen geformuleerd in nadere regels. Er zijn ook beperkingen ten aanzien de omvang van de woning, zoals het aantal kamers, de oppervlakte van de kamers, waarbij uitgangspunt is de omvang van een nieuwe woning binnen de sociale woningbouw. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk).

Onder de ruimten die onder dit principe vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimten.

Lid 2

Hierin wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Dat gaat allereerst via licht en zwaar huishoudelijk werk, d.w.z. om het droog en nat, schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Hierbij wordt ook rekening gehouden met algemeen gebruikelijke voorzieningen, bijvoorbeeld de glazenwasser. Het aantal benodigde uren voor deze activiteit zal bepaald worden via een normenschema dat is opgesteld in samenwerking met de aanbieders van hulp bij het huishouden en in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is geaccepteerd als een redelijk uitgangspunt voor de bepaling van de omvang van de hulp. Hierbij zal het te bereiken resultaat altijd centraal dienen te staan.

Lid 3 gaat expliciet in op het onderdeel gebruikelijke zorg.

Wanneer huisgenoten in staat zijn huishoudelijke werkzaamheden die onder de compensatieplicht vallen over te nemen zal allereerst gekeken moeten worden of dit niet een voorliggende voorziening is. Alle huisgenoten vanaf 18 jaar zijn met elkaar verantwoordelijk voor het voeren van een huishouden. Dat betekent dat wanneer één van de huisgenoten die het huishoudelijk werk doet, uitvalt, via een herverdeling de andere huisgenoten deze taken zullen moeten overnemen. Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn zal er plicht tot compensatie bestaan. Ook aanwezige personen jonger dan 18 jaar, zoals thuiswonende kinderen, worden geacht hun bijdrage aan het huishouden te leveren door bijvoorbeeld hun kamer bij te houden en hand- en spandiensten te verrichten. Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal al dat onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Niet gewend zijn huishoudelijk werk te verrichten is geen reden tot compensatie. Alleen dreigende overbelasting of bestaande overbelasting van huisgenoten, waaronder begrepen de kinderen, kan compensatieplicht betekenen. Door onderzoek zal deze overbelasting vastgesteld moeten worden.

Artikel 3.3 Een geschikte woning

Lid 1.

Als het gaat om het wonen in een geschikte woning hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning. Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente kan wel ondersteunen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon. Ook toekomstige aspecten kunnen een rol spelen bij de geschiktheid van de woning.

Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen met het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen.

Conform dit artikel moeten mensen in staat zijn om normaal gebruik te kunnen maken van een woning. Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis verduidelijkt wat wordt verstaan onder het normale

gebruik van de woning. Wel geeft de jurisprudentie invulling aan dat begrip, maar die jurisprudentie is nog niet uitgekristalliseerd.

Mensen moeten in ieder geval in staat zijn om de elementaire woonfuncties te kunnen uitoefenen. Het gaat dan om het gebruik van een woonkamer, het gaat over slapen, eten en lichaamsreiniging.

Het gaat hier over maatwerk richting een burger: iedere situatie is anders. Het gaat ook over de redelijkheid: wat mag, mede gelet op artikel 4 tweede lid Wmo (behoeften en persoonskenmerken van de aanvrager) als redelijk worden beschouwd. Dit laatste betekent eveneens dat (in redelijkheid) grenzen mogen worden gesteld aan het compenseren van beperkingen ten aanzien van het wonen. De gemeentelijke compensatieplicht betekent in die zin niet dat de gemeente, middels verstrekking van voorzieningen, mensen altijd in staat moet stellen om de volledige woning, inclusief tuin en berging, te kunnen bereiken en gebruiken.

Lid 2.

Als het gaat om een geschikte woning is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen.

Ten aanzien van de vraag of er aangepast dient te worden of dat het plaatsen van een herplaatsbare woonunit ook een oplossing kan zijn, spelen afwegingen over afschrijving van de voorziening en over de vraag of de voorziening later hergebruikt kan worden een belangrijke rol.

Lid 3.

Bij het maken van een afweging, zoals genoemd in artikel 3.1 van de verordening, dient, wat betreft dit te bereiken resultaat nadrukkelijk ingezoomd te worden op verhuizen. Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de behoeften van de aanvrager. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die behoeften zich verhouden tot de (met name financiële) belangen van de gemeente.

Lid 4.

Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt ter aanpassing van de huidige woning. Voorzieningen gerelateerd aan een nieuwe woning, waaronder tevens begrepen een financiële tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten (verhuiskostenvergoeding), kunnen dan eventueel wel worden verstrekt.

Lid 1.

Als het gaat om het wonen in een geschikte woning hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning. Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente kan wel ondersteunen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon. Ook toekomstige aspecten kunnen een rol spelen bij de geschiktheid van de woning.

Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen met het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen.

Conform dit artikel moeten mensen in staat zijn om normaal gebruik te kunnen maken van een woning. Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis verduidelijkt wat wordt verstaan onder het normale gebruik van de woning. Wel geeft de jurisprudentie invulling aan dat begrip, maar die jurisprudentie is nog niet uitgekristalliseerd.

Mensen moeten in ieder geval in staat zijn om de elementaire woonfuncties te kunnen uitoefenen. Het gaat dan om het gebruik van een woonkamer, het gaat over slapen, eten en lichaamsreiniging.

Het gaat hier over maatwerk richting een burger: iedere situatie is anders. Het gaat ook over de redelijkheid: wat mag, mede gelet op artikel 4 tweede lid Wmo (behoeften en persoonskenmerken van de aanvrager) als redelijk worden beschouwd. Dit laatste betekent eveneens dat (in redelijkheid) grenzen mogen worden gesteld aan het compenseren van beperkingen ten aanzien van het wonen. De gemeentelijke compensatieplicht betekent in die zin niet dat de gemeente, middels verstrekking van voorzieningen, mensen altijd in staat moet stellen om de volledige woning, inclusief tuin en berging, te kunnen bereiken en gebruiken.

Lid 2.

Als het gaat om een geschikte woning is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning be-

schikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen.

Ten aanzien van de vraag of er aangepast dient te worden of dat het plaatsen van een herplaatsbare woonunit ook een oplossing kan zijn, spelen afwegingen over afschrijving van de voorziening en over de vraag of de voorziening later hergebruikt kan worden een belangrijke rol.

Lid 3.

Bij het maken van een afweging, zoals genoemd in artikel 3.1 van de verordening, dient, wat betreft dit te bereiken resultaat nadrukkelijk ingezoomd te worden op verhuizen. Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de behoeften van de aanvrager. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die behoeften zich verhouden tot de (met name financiële) belangen van de gemeente.

Lid 4.

Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt ter aanpassing van de huidige woning. Voorzieningen gerelateerd aan een nieuwe woning, waaronder tevens begrepen een financiële tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten (verhuiskostenvergoeding), kunnen dan eventueel wel worden verstrekt.

Artikel 3.4 Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Lid 1

Deze beschrijft wat verstaan wordt onder het beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften. Het kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse behoeften kunnen op vele manieren in huis komen. Compensatie houdt niet in dat de aanvrager niet per se zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt. Te denken valt aan een boodschappenservice, waarbij wel opgelet wordt dat de supermarkt qua kostprijs artikelen past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat de aanvrager beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medische geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van de aanvrager. Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het bereiden van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2

Stelt welke hulpmiddelen gekozen kunnen worden om dit resultaat te bereiken. Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet per se door de aanvrager zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt.

Lid 3 en 4

Bepalen dat een bruikbare boodschappenservice of bruikbare maaltijdvoorziening die leiden tot het te bereiken resultaat voorliggend zijn op eventueel individuele voorzieningen. Daarnaast zal er nadrukkelijk ingezoomd worden op de aanwezigheid van gebruikelijke zorg (één of meer huisgenoten die beschikbaar en in staat zijn om werkzaamheden over te nemen).

Lid 1

Deze beschrijft wat verstaan wordt onder het beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften. Het kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse behoeften kunnen op vele manieren in huis komen. Compensatie houdt niet in dat de aanvrager niet per se zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt. Te denken valt aan een boodschappenservice, waarbij wel opgelet wordt dat de supermarkt qua kostprijs artikelen past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat de aanvrager beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medische geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van de aanvrager.

Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het bereiden van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2

Stelt welke hulpmiddelen gekozen kunnen worden om dit resultaat te bereiken. Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet per se door de aanvrager zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt.

Lid 3 en 4

Bepalen dat een bruikbare boodschappenservice of bruikbare maaltijdvoorziening die leiden tot het te bereiken resultaat voorliggend zijn op eventueel individuele voorzieningen. Daarnaast zal er nadrukkelijk ingezoomd worden op de aanwezigheid van gebruikelijke zorg (één of meer huisgenoten die beschikbaar en in staat zijn om werkzaamheden over te nemen).

Artikel 3.5 Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed

Lid 1.

Gemeenten dienen aanvragers in staat te stellen te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding / bed-linnengoed die iemand in zijn bezit heeft. Begeleiding bij het kopen van kleding / bed-linnengoed valt niet onder afdwingbare compensatie, maar als daar behoefte aan bestaat, kan de gemeente wel bemiddelen bij het regelen dat er geschikte en passende kleding / bed-linnengoed wordt gekocht, bijvoorbeeld met inschakeling van vrijwilligers. De wijze waarop deze ondersteuning wordt geboden, is afhankelijk van de gezamenlijk door aanvrager en gemeente te kiezen oplossing.

Als mobiliteit het probleem is, kan gedacht worden aan een vervoersvoorziening om dat probleem op te lossen. Als er hulp bij het huishouden aanwezig is, zou dit de oplossing kunnen bieden. Dat hoeft niet per se via het samen kopen van kleding / bed-linnengoed: het is ook mogelijk met behulp van anderen kleding / bed- linnengoed aan te schaffen.

Lid 2.

Schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed betekent dat er gewassen, en eventueel gestreken moet kunnen worden, alles voor zover de aanvrager daartoe niet in staat is.

Het wassen zal veelal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijzen van drogen: de wasdroger. Voor zover het noodzakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, tevens beoordeeld of er, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen of dat belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare was- en strijkservice waarbij wel opgelet wordt dat een dergelijke service qua prijsniveau past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Indien die mogelijkheden er zijn, wordt, ten aanzien van die onderdelen, geen individuele voorziening verstrekt (lid 4). Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Lid 1.

Gemeenten dienen aanvragers in staat te stellen te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding / bed-linnengoed die iemand in zijn bezit heeft. Begeleiding bij het kopen van kleding / bed-linnengoed valt niet onder afdwingbare compensatie, maar als daar behoefte aan bestaat, kan de gemeente wel bemiddelen bij het regelen dat er geschikte en passende kleding / bed-linnengoed wordt gekocht, bijvoorbeeld met inschakeling van vrijwilligers. De wijze waarop deze ondersteuning wordt geboden, is afhankelijk van de gezamenlijk door aanvrager en gemeente te kiezen oplossing.

Als mobiliteit het probleem is, kan gedacht worden aan een vervoersvoorziening om dat probleem op te lossen. Als er hulp bij het huishouden aanwezig is, zou dit de oplossing kunnen bieden. Dat hoeft niet per se via het samen kopen van kleding / bed-linnengoed: het is ook mogelijk met behulp van anderen kleding / bed- linnengoed aan te schaffen.

Lid 2.

Schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed betekent dat er gewassen, en eventueel gestreken moet kunnen worden, alles voor zover de aanvrager daartoe niet in staat is.

Het wassen zal veelal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijzen van drogen: de wasdroger. Voor zover het nood-

zakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, tevens beoordeeld of er, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen of dat belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare was- en strijkservice waarbij wel opgelet wordt dat een dergelijke service qua prijsniveau past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Indien die mogelijkheden er zijn, wordt, ten aanzien van die onderdelen, geen individuele voorziening verstrekt (lid 4). Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Artikel 3.6 Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

Lid 1

Deze spreekt over de dagelijkse zorg van kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht behoren als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor kinderen met een beperking, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2

biedt de mogelijke oplossingen. Het thuis verzorgen van kinderen die tot het gezin behoren, zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders, oppasgrootouders enz.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, beoordeeld of belanghebbende gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare voor- tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de aanvrager kunnen leiden tot het te bereiken resultaat. Deze mogelijkheden kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden. Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt (lid 4).

Lid 1

Deze spreekt over de dagelijkse zorg van kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht behoren als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor kinderen met een beperking, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2

biedt de mogelijke oplossingen. Het thuis verzorgen van kinderen die tot het gezin behoren, zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders, oppasgrootouders enz.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, beoordeeld of belanghebbende gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare voor- tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de aanvrager kunnen leiden tot het te bereiken resultaat. Deze mogelijkheden kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden. Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt (lid 4).

Artikel 3.7 Zich verplaatsen in en om de woning

Lid 1.

Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in om en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning

(zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een ommetje) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is moet ook de berging bereikt kunnen worden.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is.

Lid 2.

In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks zittend gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ.

De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder: deze rolstoel wordt immers niet gebruikt voor verplaatsen in, om en nabij de woning, maar wordt vooral gebruikt als men elders gedurende langere tijd zich moet verplaatsen en dat zonder een rolstoel niet kan. Voor dit soort rolstoelen kan gebruik gemaakt worden van speciaal hiervoor beschikbare uitleendepots, of van rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen en dergelijke.

De rolstoel voor incidenteel gebruik wordt alleen dan verstrekt, indien de gemeente geen regeling heeft voor het lenen van dit soort rolstoelen. Ook is het wellicht in incidentele situaties noodzakelijk om andere redenen een dergelijke rolstoel voor incidenteel gebruik te verstrekken. Het zal hierbij gaan om uitzonderingen: uitgangspunt is dat een rolstoel alleen verstrekt wordt indien die noodzakelijk is voor het verplaatsen in, om en nabij de woning.

Lid 3 en 4.

Een rolstoelpool zou kunnen leiden tot een adequate oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt.

Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Lid 1.

Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in om en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een ommetje) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is moet ook de berging bereikt kunnen worden.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is.

Lid 2.

In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks zittend gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ.

De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder: deze rolstoel wordt immers niet gebruikt voor verplaatsen in, om en nabij de woning, maar wordt vooral gebruikt als men elders gedurende langere tijd zich moet verplaatsen en dat zonder een rolstoel niet kan. Voor dit soort rolstoelen kan gebruik gemaakt worden van speciaal hiervoor beschikbare uitleendepots, of van rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen en dergelijke.

De rolstoel voor incidenteel gebruik wordt alleen dan verstrekt, indien de gemeente geen regeling heeft voor het lenen van dit soort rolstoelen. Ook is het wellicht in incidentele situaties noodzakelijk om andere redenen een dergelijke rolstoel voor incidenteel gebruik te verstrekken. Het zal hierbij gaan om uitzonderingen: uitgangspunt is dat een rolstoel alleen verstrekt wordt indien die noodzakelijk is voor het verplaatsen in, om en nabij de woning.

Lid 3 en 4.

Een rolstoelpool zou kunnen leiden tot een adequate oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden

voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt.

Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Artikel 3.8 Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Lid 1.

Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen.

Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia.

Lid 2.

De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen betreffen een breed scala van verplaatsingen. Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid. Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied zoals omschreven met woonplaats en omgeving uitgesloten. Daarvoor wordt door het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is aanvullend op de door de Wmo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college.

De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen tussen 1500 en 2000 kilometer per jaar. Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is, gezien de medische, maar ook gezien de financiële situatie van de aanvrager.

Lid 3 en 4.

Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootermobielpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer van deur tot deur. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van de aanvrager uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Hierbij zal nadrukkelijk gekeken worden naar de mogelijkheden van bereikbaar en toegankelijk Openbaar Vervoer als bruikbare voorliggende voorziening. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen (lid 4).

Lid 1.

Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen.

Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia.

Lid 2.

De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen betreffen een breed scala van verplaatsingen. Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid. Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied zoals omschreven met woonplaats en omgeving uitgesloten. Daarvoor wordt door het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is aanvullend op de door de Wmo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college.

De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen tussen 1500 en 2000 kilometer per jaar. Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is, gezien de medische, maar ook gezien de financiële situatie van de aanvrager.

Lid 3 en 4.

Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootermobielpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer van deur tot deur. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van de aanvrager uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Hierbij zal nadrukkelijk gekeken worden naar de mogelijkheden van bereikbaar en toegan-

kelijk Openbaar Vervoer als bruikbare voorliggende voorziening. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen (lid 4).

Artikel 3.9 De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Lid 1.

Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van bezoeken en het deelnemen aan activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd te kunnen invullen.

Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis geeft een invulling van dit resultaatgebied. Een nadere omschrijving of een normering zou belemmerend kunnen werken voor het leveren van maatwerk en afstemming op de lokale en individuele omstandigheden. In het algemeen kan gesteld worden dat hetgeen beschreven in artikel 3.8 van deze verordening een voldoende oplossing kan bieden. Het college moet een belanghebbende in staat stellen tot "*aanvaardbare* maatschappelijke participatie". Dit betekent dat mensen in staat moeten zijn om mee te doen maar dat hoeft dan niet altijd, op elke plek en bij elke gelegenheid.

Lid 2.

Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 3.8 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.

Als sprake is van voorliggende voorzieningen, die het probleem op kunnen lossen, zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

Lid 1.

Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van bezoeken en het deelnemen aan activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd te kunnen invullen.

Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis geeft een invulling van dit resultaatgebied. Een nadere omschrijving of een normering zou belemmerend kunnen werken voor het leveren van maatwerk en afstemming op de lokale en individuele omstandigheden. In het algemeen kan gesteld worden dat hetgeen beschreven in artikel 3.8 van deze verordening een voldoende oplossing kan bieden. Het college moet een belanghebbende in staat stellen tot "*aanvaardbare* maatschappelijke participatie". Dit betekent dat mensen in staat moeten zijn om mee te doen maar dat hoeft dan niet altijd, op elke plek en bij elke gelegenheid.

Lid 2.

Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 3.8 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.

Als sprake is van voorliggende voorzieningen, die het probleem op kunnen lossen, zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

Hoofdstuk 4 Verstrekkingvormen en typen van individuele voorzieningen.

Paragraaf 1. algemene regels

Artikel 4.1 Mogelijke verstrekkingwijze en financiële kaders

Lid 1

In dit artikel wordt middels het eerste lid benoemd in welke vormen voorzieningen verstrekt kunnen worden. Allereerst gaat het om verstrekkingen in natura en als persoonsgebonden budget. Op grond van artikel 6 eerste lid van de Wmo moet het college de belanghebbende de keuze bieden tussen een voorziening in natura of een hiermee vergelijkbaar en toereikend persoonsgebonden budget, tenzij daartegen overwegende bezwaren bestaan.

Indien de belanghebbende kiest voor een voorziening in natura, is het aan het college om er voor te zorgen dat deze voorziening ook wordt verstrekt.

De belanghebbende kan ook kiezen voor een persoonsgebonden budget (pgb). In dat geval is het aan belanghebbende zelf om een voorziening te realiseren met behulp van de financiële middelen (pgb) zoals ontvangen van de gemeente. Het pgb moet vergelijkbaar zijn met een verstrekking in natura. Dit betekent dat de hoogte van het pgb toereikend moet zijn om zelf de voorziening te realiseren.

Dit laatste geldt niet voor de 3^e verstrekkingvorm zoals de Wmo die kent: financiële tegemoetkoming. Een financiële tegemoetkoming hoeft niet kostendekkend te zijn. Het kan gaan om een gehele maar ook om een gedeeltelijke vergoeding voor de gemaakte / te maken kosten. In het gemeentelijke Nadere

regels maatschappelijke ondersteuning is bepaald voor welke voorzieningen een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt.

Lid 2

Het college maakt nadere regels m.b.t. de voorwaarden tot een verstrekkingwijze zoals genoemd in het eerste lid. Daarbij houdt het college (uiteraard) rekening met de compensatieplicht alsmede met de keuzevrijheid van burger ten aanzien van de vorm van de voorziening (natura of pgb), zoals bepaald in artikel 6 van de wet, behoudens overwegende bezwaren tegen verstrekking van de voorziening in natura. Overwegende bezwaren kunnen individueel en algemeen zijn. Bij overwegende bezwaren van individuele aard gaat het om in de persoon gelegen bezwaren. Overwegende bezwaren kunnen ook algemeen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het collectief vraagafhankelijk vervoer: zodra een collectieve voorziening niet meer in stand te houden zou zijn vanwege het feit dat men massaal een persoonsgebonden budget aanvraagt, kan dat een overwegend bezwaar (ondergraving van een systeem) zijn en hoeft er geen persoonsgebonden budget voor worden toegekend.

Ook is het aan het college gehouden om in de Nadere regels alle bedragen te benoemen zoals die van belang zijn voor de uitvoeringspraktijk c.q. de verstrekking van individuele voorzieningen. Hieronder valt ook het benoemen van de wijze waarop bedragen jaarlijks aangepast kunnen worden (periodieke verhoging c.q. indexering). Vaststelling en de inning van de eigen bijdrage / eigen aandeel geschiedt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). De kaders voor heffen van eigen bijdrage / eigen aandeel liggen vast in het landelijke Besluit maatschappelijke ondersteuning. De gemeente is hieraan gebonden en kan dus lokaal geen regels stellen die daarmee in strijd zijn.

Leden 3 en 4

Het college dient bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van criteria als minimumloon en het van toepassing zijnde Cao-loon, en de hoogte van de tarieven van gecontracteerde aanbieders en de wijze van inkoop. Dit betekent dat het college er zorg voor moet dragen dat belanghebbende, wanneer deze voor een persoonsgebonden budget kiest, deze voor het persoonsgebonden budget tarief ook daadwerkelijk de geïndiceerde hulp kan inkopen.

Deze bepalingen zijn in deze verordening opgenomen in verband met de rechtbank uitspraak van Rechtbank 's-Hertogenbosch 04-09-2012, nr. AWB 11/4288. In deze uitspraak is de gemeente Helmond in het ongelijk gesteld met betrekking tot het vaststellen van de persoonsgebonden budget tarieven voor de hulp in de huishouding. De delegatiebepaling in de oude verordening was onvoldoende duidelijk omschreven. De rechtbank 's-Hertogenbosch heeft in deze uitspraak de delegatiebepaling in het concrete geval onverbindend verklaard.

Lid 1

In dit artikel wordt middels het eerste lid benoemd in welke vormen voorzieningen verstrekt kunnen worden. Allereerst gaat het om verstrekkingen in natura en als persoonsgebonden budget. Op grond van artikel 6 eerste lid van de Wmo moet het college de belanghebbende de keuze bieden tussen een voorziening in natura of een hiermee vergelijkbaar en toereikend persoonsgebonden budget, tenzij daartegen overwegende bezwaren bestaan.

Indien de belanghebbende kiest voor een voorziening in natura, is het aan het college om er voor te zorgen dat deze voorziening ook wordt verstrekt.

De belanghebbende kan ook kiezen voor een persoonsgebonden budget (pgb). In dat geval is het aan belanghebbende zelf om een voorziening te realiseren met behulp van de financiële middelen (pgb) zoals ontvangen van de gemeente. Het pgb moet vergelijkbaar zijn met een verstrekking in natura. Dit betekent dat de hoogte van het pgb toereikend moet zijn om zelf de voorziening te realiseren.

Dit laatste geldt niet voor de 3^e verstrekkingvorm zoals de Wmo die kent: financiële tegemoetkoming. Een financiële tegemoetkoming hoeft niet kostendekkend te zijn. Het kan gaan om een gehele maar ook om een gedeeltelijke vergoeding voor de gemaakte / te maken kosten. In het gemeentelijke Nadere regels maatschappelijke ondersteuning is bepaald voor welke voorzieningen een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt.

Lid 2

Het college maakt nadere regels m.b.t. de voorwaarden tot een verstrekkingwijze zoals genoemd in het eerste lid. Daarbij houdt het college (uiteraard) rekening met de compensatieplicht alsmede met de keuzevrijheid van burger ten aanzien van de vorm van de voorziening (natura of pgb), zoals bepaald in artikel 6 van de wet, behoudens overwegende bezwaren tegen verstrekking van de voorziening in natura. Overwegende bezwaren kunnen individueel en algemeen zijn. Bij overwegende bezwaren van individuele aard gaat het om in de persoon gelegen bezwaren. Overwegende bezwaren kunnen ook algemeen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het collectief vraagafhankelijk vervoer: zodra een collectieve voorziening niet meer in stand te houden zou zijn vanwege het feit dat men massaal een persoonsgebonden budget aanvraagt, kan dat een overwegend bezwaar (ondergraving van een systeem) zijn en hoeft er geen persoonsgebonden budget voor worden toegekend.

Ook is het aan het college gehouden om in de Nadere regels alle bedragen te benoemen zoals die van belang zijn voor de uitvoeringspraktijk c.q. de verstrekking van individuele voorzieningen. Hieronder valt ook het benoemen van de wijze waarop bedragen jaarlijks aangepast kunnen worden (periodieke

verhoging c.q. indexering). Vaststelling en de inning van de eigen bijdrage / eigen aandeel geschiedt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). De kaders voor heffen van eigen bijdrage / eigen aandeel liggen vast in het landelijke Besluit maatschappelijke ondersteuning. De gemeente is hieraan gebonden en kan dus lokaal geen regels stellen die daarmee in strijd zijn.

Leden 3 en 4

Het college dient bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van criteria als minimumloon en het van toepassing zijnde Cao-loon, en de hoogte van de tarieven van gecontracteerde aanbieders en de wijze van inkoop. Dit betekent dat het college er zorg voor moet dragen dat belanghebbende, wanneer deze voor een persoonsgebonden budget kiest, deze voor het persoonsgebonden budget tarief ook daadwerkelijk de geïndiceerde hulp kan inkopen.

Deze bepalingen zijn in deze verordening opgenomen in verband met de rechtbank uitspraak van Rechtbank 's-Hertogenbosch 04-09-2012, nr. AWB 11/4288. In deze uitspraak is de gemeente Helmond in het ongelijk gesteld met betrekking tot het vaststellen van de persoonsgebonden budget tarieven voor de hulp in de huishouding. De delegatiebepaling in de oude verordening was onvoldoende duidelijk omschreven. De rechtbank 's-Hertogenbosch heeft in deze uitspraak de delegatiebepaling in het concrete geval onverbindend verklaard.

Paragraaf 2. De beschikking

Artikel 4.5 Verstrekking in natura

Dit artikel bepaalt in het eerste lid welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking vastgelegd moeten worden.

Het gaat er daarbij uiteraard allereerst om welke voorziening(en) aan de orde zijn. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Vervolgens is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. Ook andere aspecten, speciaal aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Het tweede lid geeft aan dat als een eigen bijdrage gevraagd wordt, dit in de beschikking komt te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is zal door het CAK bepaald worden en door het CAK bij afzonderlijke beschikking worden opgelegd.

Dit artikel bepaalt in het eerste lid welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking vastgelegd moeten worden.

Het gaat er daarbij uiteraard allereerst om welke voorziening(en) aan de orde zijn. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Vervolgens is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. Ook andere aspecten, speciaal aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Het tweede lid geeft aan dat als een eigen bijdrage gevraagd wordt, dit in de beschikking komt te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is zal door het CAK bepaald worden en door het CAK bij afzonderlijke beschikking worden opgelegd.

Artikel 4.6 verstrekking als persoonsgebonden budget

Het eerste lid bepaalt wat er bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget vastgelegd moet worden in de beschikking. Het gaat daarbij allereerst om de formulering van het te bereiken resultaat zodat helder is waarvoor het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden. Dat kan beperkt zijn, zoals het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en het doen van boodschappen met een scooter, maar ook een meer algemeen geformuleerd resultaat, zoals het maken van alle noodzakelijke verplaatsingen in de naaste woon- en leefomgeving.

Als er een programma van eisen wordt verstrekt (waar is het geld voor bedoeld, aan welke eisen moet voldaan zijn) wordt dat ook in de beschikking vastgelegd onder bijvoeging van het program van eisen. Vervolgens kan in de beschikking worden vastgelegd wat de omvang van het persoonsgebonden budget is, welk bedrag men ontvangt, met vermelding hoe dat bedrag tot stand is gekomen. Tot slot moet voor wat betreft de verantwoording ook in de beschikking worden vastgelegd wat van degene tot wie de beschikking is gericht in dit opzicht wordt verwacht.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat bij het heffen van een eigen bijdrage dit in de beschikking vermeld moet worden, waarbij meegenomen kan worden dat het CAK de hoogte van de eigen bijdrage vaststelt en per beschikking op zal leggen.

Het eerste lid bepaalt wat er bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget vastgelegd moet worden in de beschikking. Het gaat daarbij allereerst om de formulering van het te bereiken resultaat zodat helder is waarvoor het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden. Dat kan beperkt zijn,

zoals het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en het doen van boodschappen met een scootmobiel, maar ook een meer algemeen geformuleerd resultaat, zoals het maken van alle noodzakelijke verplaatsingen in de naaste woon- en leefomgeving.

Als er een programma van eisen wordt verstrekt (waar is het geld voor bedoeld, aan welke eisen moet voldaan zijn) wordt dat ook in de beschikking vastgelegd onder bijvoeging van het programma van eisen. Vervolgens kan in de beschikking worden vastgelegd wat de omvang van het persoonsgebonden budget is, welk bedrag men ontvangt, met vermelding hoe dat bedrag tot stand is gekomen. Tot slot moet voor wat betreft de verantwoording ook in de beschikking worden vastgelegd wat van degene tot wie de beschikking is gericht in dit opzicht wordt verwacht.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat bij het heffen van een eigen bijdrage dit in de beschikking vermeld moet worden, waarbij meegenomen kan worden dat het CAK de hoogte van de eigen bijdrage vaststelt en per beschikking op zal leggen.

Artikel 4.7 verstrekking als financiële tegemoetkoming

Het eerste lid bepaalt ten aanzien van de financiële tegemoetkoming wat in de beschikking vermeld wordt. Het gaat hier allereerst om de vermelding van het te bereiken resultaat waarvoor de financiële tegemoetkoming gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode de financiële tegemoetkoming verstrekt wordt en tenslotte dient hier vermeld te worden of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking. Uiteraard moet ook de hoogte van de financiële tegemoetkoming vermeld worden.

Lid 2.

Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Indien dit van toepassing is dient dit in de beschikking vermeld te worden.

Het eerste lid bepaalt ten aanzien van de financiële tegemoetkoming wat in de beschikking vermeld wordt. Het gaat hier allereerst om de vermelding van het te bereiken resultaat waarvoor de financiële tegemoetkoming gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode de financiële tegemoetkoming verstrekt wordt en tenslotte dient hier vermeld te worden of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking. Uiteraard moet ook de hoogte van de financiële tegemoetkoming vermeld worden.

Lid 2.

Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Indien dit van toepassing is dient dit in de beschikking vermeld te worden.

Hoofdstuk 5. Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies en besluitvorming, intrekking en terugvordering

Artikel 5.1 Beslistermijn.

De Algemene wet bestuursrecht regelt dat als bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, een besluit genomen dient te worden binnen een redelijke termijn. Die redelijke termijn is 8 weken. De wet bepaalt niets over beslistermijnen. Met betrekking tot bouwkundige woonvoorzieningen is besloten om een langere beslistermijn van 16 weken te hanteren. Het betreft hier een gemiddelde termijn. Er wordt een langere beslistermijn gehanteerd omdat bij deze voorzieningen vaak een offerte aangevraagd moet worden. Dit neemt enige tijd in beslag, zodat de termijn van acht weken niet haalbaar is.

Wanneer blijkt dat de bovenstaande 2 termijnen ook niet haalbaar zijn dan bestaat er de mogelijkheid om de aanvraag op te schorten of te verlengen overeenkomstig afdeling 4.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:13 ev. AWB)

De Algemene wet bestuursrecht regelt dat als bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, een besluit genomen dient te worden binnen een redelijke termijn. Die redelijke termijn is 8 weken. De wet bepaalt niets over beslistermijnen. Met betrekking tot bouwkundige woonvoorzieningen is besloten om een langere beslistermijn van 16 weken te hanteren. Het betreft hier een gemiddelde termijn. Er wordt een langere beslistermijn gehanteerd omdat bij deze voorzieningen vaak een offerte aangevraagd moet worden. Dit neemt enige tijd in beslag, zodat de termijn van acht weken niet haalbaar is.

Wanneer blijkt dat de bovenstaande 2 termijnen ook niet haalbaar zijn dan bestaat er de mogelijkheid om de aanvraag op te schorten of te verlengen overeenkomstig afdeling 4.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:13 ev. AWB)

Artikel 5.2 Uitgangspunten en weigeringsgronden.

Lid 1.

Sub a vormt het hart. Middels de verwijzing naar artikel 3.1 eerste lid van deze verordening komt tot uiting dat de reikwijdte van de compensatieplicht bepalend is. Als een soortement van mantra zie je in deze verordening telkenmale de verantwoordelijkheid en mogelijkheid van de gemeente om een individuele voorziening te treffen afgezet worden tegen de eigen verantwoordelijkheid van de burger alsook de mogelijkheid om anders dan via een individuele voorzieningen tot een passende oplossing te komen.

Onder b wordt vervolgens bepaald dat voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn. Op deze regel bestaat een duidelijke uitzondering: hulp bij het huishouden na een ziekte of ziekenhuisopname. Wat langdurig noodzakelijk is hangt geheel af van de situatie, maar ook een te bereiken resultaat voor een belanghebbende die terminaal is dient gerekend te worden tot langdurig noodzakelijk. De voorziening zal immers iemand gehele verdere leven noodzakelijk zijn.

Onder c wordt bepaald dat de voorziening als de goedkoopst-compenserende voorziening aangemerkt moet kunnen worden. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een voorziening die compenserend is voor de ondervonden problemen, zodat het te bereiken doel daadwerkelijk bereikt kan worden. Maar wanneer dan meerdere voorzieningen compenserend blijken te zijn mag volstaan worden met de goedkoopste voorziening.

Lid 2

In dit artikel lid worden de zogenaamde afwijzingsgronden benoemd.

Onder a. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend c.q. een gevraagde voorziening wordt afgewezen indien niet aan het bepaalde van artikel 5.2 eerste lid onder a, b. en of c is voldaan.

Onder b. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de belanghebbende niet in de gemeente zijn hoofdverblijf heeft. De reden van deze bepaling houdt verband met de afwezigheid van een dergelijke bepaling in de Wmo zelf.

Onder c. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de gevraagde voorziening/bijdrage, voor de persoon van de aanvrager, niet in een directe relatie staat met beperkingen van belanghebbende. Denk hierbij bijv. aan de situatie dat belanghebbende al vele jaren een hulp in het huishouden heeft. Op het moment dat belanghebbende beperkingen gaat ondervinden en op die grond een geldelijke vergoeding wil ontvangen ter dekking van de kosten voor hulp in het huishouden, dan volgt een afwijzing. Het gaat immers niet om meerkosten ten opzichte van de situatie vóór het intreden van de beperkingen. Ook deze situatie zou, gelet op de tekst van het tweede lid onderdeel a, niet opgenomen behoeven te worden als een aparte afwijzingsgrond. Gelet op de specifieke situatie, werd een expliciete afwijzingsgrond evenwel wenselijk geacht.

Onder d. wordt bepaald dat een voorziening niet wordt toegekend als niet meer is na te gaan of de voorziening noodzakelijk was en of wel sprake was van een goedkoopst compenserende voorziening, bijvoorbeeld omdat de voorziening door de betrokkene al aangeschaft is. Hoewel deze afwijzingsgrond formeel onder de afwijzingsgrond van het tweede lid onderdeel a. gebracht kan worden, is er, nu deze situaties zich met enige regelmaat voordoen, voor gekozen, om deze situatie als een afzonderlijke afwijzingsgrond te benoemen.

Onder e. wordt de situatie benoemd dat belanghebbende een aanvraag doet voor een voorziening terwijl de afschrijvingsduur van een eerder verstrekte voorziening nog niet is verstreken. Een afwijzing is het gevolg tenzij het belanghebbende niet kan worden aangerekend. Zie ook Rb Breda 10-01-2011 (LJN BP1517): in redelijkheid kon de gemeente de aanvraag ingevolge de Wmo om de kosten van reparatie van een op vakantie beschadigd geraakte handbike te vergoeden, weigeren. Het was aan belanghebbende geweest om te zorgen voor een (reis-) verzekering die eventuele schade afdoende zou dekken. Als een dergelijke verzekering niet mogelijk of onbetaalbaar was, had belanghebbende ervoor kunnen kiezen om de handbike niet mee te nemen naar het buitenland.

Ook wat betreft deze afwijzingsgrond heeft te gelden dat deze afwijzingsgrond gelet op het gestelde onder het tweede lid onderdeel a. feitelijk overbodig is. Omwille van de helderheid is er evenwel voor gekozen om deze situatie expliciet te maken.

Lid 1.

Sub a vormt het hart. Middels de verwijzing naar artikel 3.1 eerste lid van deze verordening komt tot uiting dat de reikwijdte van de compensatieplicht bepalend is. Als een soortement van mantra zie je in deze verordening telkenmale de verantwoordelijkheid en mogelijkheid van de gemeente om een individuele voorziening te treffen afgezet worden tegen de eigen verantwoordelijkheid van de burger alsook de mogelijkheid om anders dan via een individuele voorzieningen tot een passende oplossing te komen.

Onder b wordt vervolgens bepaald dat voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn. Op deze regel bestaat een duidelijke uitzondering: hulp bij het huishouden na een ziekte of ziekenhuisopname. Wat langdurig noodzakelijk is hangt geheel af van de situatie, maar ook een te bereiken resultaat voor een belanghebbende die terminaal is dient gerekend te worden tot langdurig noodzakelijk. De voorziening zal immers iemand gehele verdere leven noodzakelijk zijn.

Onder c wordt bepaald dat de voorziening als de goedkoopst-compenserende voorziening aangemerkt moet kunnen worden. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een voorziening die compenserend is voor de ondervonden problemen, zodat het te bereiken doel daadwerkelijk bereikt kan worden. Maar wanneer dan meerdere voorzieningen compenserend blijken te zijn mag volstaan worden met de goedkoopste voorziening.

Lid 2

In dit artikel lid worden de zogenaamde afwijzingsgronden benoemd.

Onder a. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend c.q. een gevraagde voorziening wordt afgewezen indien niet aan het bepaalde van artikel 5.2 eerste lid onder a, b. en of c is voldaan.

Onder b. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de belanghebbende niet in de gemeente zijn hoofdverblijf heeft. De reden van deze bepaling houdt verband met de afwezigheid van een dergelijke bepaling in de Wmo zelf.

Onder c. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de gevraagde voorziening/bijdrage, voor de persoon van de aanvrager, niet in een directe relatie staat met beperkingen van belanghebbende. Denk hierbij bijv. aan de situatie dat belanghebbende al vele jaren een hulp in het huishouden heeft. Op het moment dat belanghebbende beperkingen gaat ondervinden en op die grond een geldelijke vergoeding wil ontvangen ter dekking van de kosten voor hulp in het huishouden, dan volgt een afwijzing. Het gaat immers niet om meerkosten ten opzichte van de situatie vóór het intreden van de beperkingen. Ook deze situatie zou, gelet op de tekst van het tweede lid onderdeel a, niet opgenomen behoeven te worden als een aparte afwijzingsgrond. Gelet op de specifieke situatie, werd een expliciete afwijzingsgrond evenwel wenselijk geacht.

Onder d. wordt bepaald dat een voorziening niet wordt toegekend als niet meer is na te gaan of de voorziening noodzakelijk was en of wel sprake was van een goedkoopst compenserende voorziening, bijvoorbeeld omdat de voorziening door de betrokkene al aangeschaft is. Hoewel deze afwijzingsgrond formeel onder de afwijzingsgrond van het tweede lid onderdeel a. gebracht kan worden, is er, nu deze situaties zich met enige regelmaat voordoen, voor gekozen, om deze situatie als een afzonderlijke afwijzingsgrond te benoemen.

Onder e. wordt de situatie benoemd dat belanghebbende een aanvraag doet voor een voorziening terwijl de afschrijvingsduur van een eerder verstrekte voorziening nog niet is verstreken. Een afwijzing is het gevolg tenzij het belanghebbende niet kan worden aangerekend. Zie ook Rb Breda 10-01-2011 (LJN BP1517): in redelijkheid kon de gemeente de aanvraag ingevolge de Wmo om de kosten van reparatie van een op vakantie beschadigd geraakte handbike te vergoeden, weigeren. Het was aan belanghebbende geweest om te zorgen voor een (reis-) verzekering die eventuele schade afdoende zou dekken. Als een dergelijke verzekering niet mogelijk of onbetaalbaar was, had belanghebbende ervoor kunnen kiezen om de handbike niet mee te nemen naar het buitenland.

Ook wat betreft deze afwijzingsgrond heeft te gelden dat deze afwijzingsgrond gelet op het gestelde onder het tweede lid onderdeel a. feitelijk overbodig is. Omwille van de helderheid is er evenwel voor gekozen om deze situatie expliciet te maken.

Artikel 5.3 Advisering/medewerking

Lid 1.

Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de gevraagde voorziening een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Als daar aanleiding voor is biedt artikel 5.3 van deze verordening daartoe de mogelijkheid. Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan allereerst iemand oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen.

De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze biedt ook de gelegenheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts.

Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is. In principe mag van de aanvrager en diens huisgenoten in het kader van gebruikelijke zorg verwacht worden mee te werken. Is de aanvrager niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Indien huisgenoten niet voldoen aan de medewerkingsverplichting (in het kader van beoordeling gebruikelijke zorg) dan kan hun niet-medewerking niet leiden tot buiten behandeling stelling van de aanvraag, maar tot afwijzing ervan omdat de noodzaak niet kan worden vastgesteld. De niet-medewerking van een huisgenoot wordt dus toegerekend aan de aanvrager / belanghebbende. Deze komt in bewijsnood omdat hij / zij de noodzaak niet kan aantonen van de aanvraag. Omdat de huisgenoot geen belanghebbende is, kan zijn / haar niet-medewerking niet leiden tot een buiten behandelingstelling van een aanvraag. Zie hiertoe CRvB 25-07-2011.

Lid 2

Deze geeft de situaties weer waarin een adviesinstantie (over het algemeen een medisch adviseur) om advies gevraagd zal worden. Dat kan van belang zijn als het gaat om een aanvraag van een persoon die nog niet bij de gemeente bekend is. In die situatie is het van groot belang te weten wat de aard van de problemen is en welke prognose er bestaat.

Is de aanvrager bekend, maar is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan kan er ook aanleiding zijn een advies op te vragen.

Lid 1.

Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de gevraagde voorziening een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Als daar aanleiding voor is biedt artikel 5.3 van deze verordening daartoe de mogelijkheid. Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan allereerst iemand

oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen.

De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze biedt ook de gelegenheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts.

Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is. In principe mag van de aanvrager en diens huisgenoten in het kader van gebruikelijke zorg verwacht worden mee te werken. Is de aanvrager niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Indien huisgenoten niet voldoen aan de medewerkingsverplichting (in het kader van beoordeling gebruikelijke zorg) dan kan hun niet-medewerking niet leiden tot buiten behandeling stelling van de aanvraag, maar tot afwijzing ervan omdat de noodzaak niet kan worden vastgesteld. De niet-medewerking van een huisgenoot wordt dus toegerekend aan de aanvrager / belanghebbende. Deze komt in bewijsnood omdat hij / zij de noodzaak niet kan aantonen van de aanvraag. Omdat de huisgenoot geen belanghebbende is, kan zijn / haar niet-medewerking niet leiden tot een buiten behandelingstelling van een aanvraag. Zie hiertoe CRvB 25-07-2011.

Lid 2

Deze geeft de situaties weer waarin een adviesinstantie (over het algemeen een medisch adviseur) om advies gevraagd zal worden. Dat kan van belang zijn als het gaat om een aanvraag van een persoon die nog niet bij de gemeente bekend is. In die situatie is het van groot belang te weten wat de aard van de problemen is en welke prognose er bestaat.

Is de aanvrager bekend, maar is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan kan er ook aanleiding zijn een advies op te vragen.

Artikel 5.4 Wijziging situatie

Dit artikel voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de erven dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via het GBA kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid.

Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar door de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven.

Dit artikel voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de erven dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via het GBA kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid.

Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar door de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven.

Artikel 5.5 Intrekken / beëindigen

Een besluit tot toekenning van een voorziening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken of beëindigd. Dit zal gebeuren indien niet of niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld bij of krachtens deze verordening of het toekenningsbesluit. Ook de situatie dat beslist is op onjuist verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. De gronden voor afwijzing van een aanvraag zoals benoemd in artikel 5.2 onder het tweede lid kunnen eveneens redenen vormen voor intrekking of beëindiging van een eerder besluit tot toekenning.

Voor de volledigheid:

Van beëindiging is sprake indien de aanspraak op een Wmo-voorziening wordt aangetast met ingang van het heden of naar de toekomst toe. Het ongedaan maken van de aanspraak op een Wmo-voorzieningen over een periode in het verleden, wordt intrekken genoemd. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot intrekking, geen terugwerkende kracht.

Een besluit tot toekenning van een voorziening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken of beëindigd. Dit zal gebeuren indien niet of niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld bij of krachtens deze verordening of het toekenningsbesluit. Ook de situatie dat beslist is op onjuist verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. De gronden voor afwijzing van een aanvraag zoals benoemd in artikel 5.2 onder het tweede lid kunnen eveneens redenen vormen voor intrekking of beëindiging van een eerder besluit tot toekenning.

Voor de volledigheid:

Van beëindiging is sprake indien de aanspraak op een Wmo-voorziening wordt aangetast met ingang van het heden of naar de toekomst toe. Het ongedaan maken van de aanspraak op een Wmo-voorzieningen over een periode in het verleden, wordt intrekken genoemd. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot intrekking, geen terugwerkende kracht.

Artikel 5.6 Terugvordering en invordering

Gezien de nauwe verwevenheid van een terugvorderingsbesluit met een intrekkingbesluit, moet een besluit tot intrekking van een aanspraak in alle gevallen genomen worden voorafgaand aan of uiterlijk tegelijk met het besluit tot terugvordering. Het is voor de gemeente wel zaak dat het teruggevorderde ook daadwerkelijk wordt verkregen. Daartoe zijn verschillende mogelijkheden zoals terugbetaling door belanghebbende, verrekening en gerechtelijke invordering.

Gezien de nauwe verwevenheid van een terugvorderingsbesluit met een intrekkingbesluit, moet een besluit tot intrekking van een aanspraak in alle gevallen genomen worden voorafgaand aan of uiterlijk tegelijk met het besluit tot terugvordering. Het is voor de gemeente wel zaak dat het teruggevorderde ook daadwerkelijk wordt verkregen. Daartoe zijn verschillende mogelijkheden zoals terugbetaling door belanghebbende, verrekening en gerechtelijke invordering.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 6.1. Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als ondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet.

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als ondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet.

Artikel 6.3 Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze verordening. Gelijktijdig vervalt de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemert-Bakel. Overgangsrecht is niet aan de orde. Op de aanvragen zoals die ingediend worden vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening is, is onderhavige verordening van toepassing. Voor wat betreft in het verleden gedane periodieke toekenningen die thans nog gelden, zal, bij een eventuele herbeoordeling gelegen op een moment na inwerkingtreding van onderhavige verordening, onderhavige verordening van toepassing zijn.

De verordening zal in werking treden op het moment dat de Peelregionale uitvoeringsorganisatie Wmo operationeel is. Nu de precieze datum daarvan nog niet bekend is, wordt krachtens dit artikel de bevoegdheid bij het college gelegd om op een later moment de datum van inwerkingtreding te bepalen.

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze verordening. Gelijktijdig vervalt de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemert-Bakel. Overgangsrecht is niet aan de orde. Op de aanvragen zoals die ingediend worden vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening is, is onderhavige verordening van toepassing. Voor wat betreft in het verleden gedane periodieke toekenningen die thans nog gelden, zal, bij een eventuele herbeoordeling gelegen op een moment na inwerkingtreding van onderhavige verordening, onderhavige verordening van toepassing zijn.

De verordening zal in werking treden op het moment dat de Peelregionale uitvoeringsorganisatie Wmo operationeel is. Nu de precieze datum daarvan nog niet bekend is, wordt krachtens dit artikel de bevoegdheid bij het college gelegd om op een later moment de datum van inwerkingtreding te bepalen.

Achtergrond

Voor u ligt de Verordening maatschappelijke ondersteuning Peelgemeente Gemert-Bakel 2014. Een verordening tot stand gekomen in het kader van de Peelsamenwerking. Eén uniforme verordening voor de 6 Peelgemeenten (vastgesteld door de 6 gemeenteraden).

In deze nieuwe verordening zijn met name de uitgangspunten van de "Kanteling" verwerkt. In deze verordening wordt uitgegaan van te behalen resultaten en niet van te verstrekken individuele voorzieningen. Als basis voor deze verordening is genomen de modelverordening van de VNG 2010.

Naast het verwerken van de kantelingsgedachte is aanpassing van de verordening op onderdelen noodzakelijk vanwege jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Waar dit mogelijk en/of noodzakelijk is zullen verwijzingen plaatsvinden.

Na de invoering van de Wmo heeft de VNG het initiatief genomen om de modelverordening door te ontwikkelen. In samenwerking tussen VNG enerzijds en CG-Raad en gezamenlijke Ouderenbonden anderzijds is daarop "De Kanteling" ontstaan: een proces om de Wmo te doen kantelen naar een wijze van uitvoeren die recht doet aan de bedoeling van de wetgever, met name ten aanzien van het nieuwe begrip "compensatieplicht".

De opbouw van deze verordening is voor een aantal gemeenten binnen de Peelgemeenten geheel anders dan de voorafgaande verordening. In deze verordening ligt het zwaartepunt op de te behalen resultaten in plaats van op voorzieningen en een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn.

Na de begripsomschrijvingen ligt de focus op de te bereiken resultaten. Daarin zal per onderdeel van de Wmo, zoals geschetst in artikel 4 eerste lid van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan) uitgewerkt worden wat daarbij als resultaat bereikt moet worden. Tot slot zal besloten worden met een aantal algemene soms procedurele regels.

Hoofdstuk 1. Begripsomschrijvingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

Sub a. wet

Waar staat Wet wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Sub b. college

Waar staat college wordt bedoeld: college van burgemeester en wethouders.

Sub c. compensatieplicht

De begripsomschrijving van het cruciale begrip "compensatieplicht" is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 10 december. In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo.

Het letterlijke citaat luidt:

"4.2.2. Artikel 4 van de Wmo verplicht het College aan de in dat artikel genoemde personen voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Dit artikel brengt mee dat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen de doeleinden zijn waarop de compensatieplicht van het College gericht moet zijn. Het is - gelet op de artikelen 3 en 5 van de Wmo - in beginsel aan de gemeenteraad en - gelet op artikel 4 van de Wmo - aan het College om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De rechter dient de keuze(n) die de gemeenteraad en het College daarbij hebben gemaakt in beginsel te respecteren, onverminderd de rechtsplicht van het College om in elk concreet geval een voorziening te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Artikel 4 van de Wmo legt het College, wat dat aangaat, de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. De Raad heeft noch in de wet, noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden voor een terughoudende beoordeling van een ter uitvoering van artikel 4 van de Wmo genomen besluit. Wel heeft hij daarin aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat een dergelijk besluit in het individuele geval maatwerk dient te zijn. Onder omstandigheden kan dit leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De Raad vindt hiervoor steun in de parlementaire geschiedenis, meer in het bijzonder in het verslag van het wetgevingsoverleg (Tweede Kamer 2005-2006, 30 131, nr. 98, p. 58 en 61), de brief van de staatssecretaris van 30 oktober 2006 (Tweede Kamer 2006-2007,

30 131, nr. 122, p. 6), de memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30131, C, p. 7, 9, 10 en 57), de nadere memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30 131, E, p. 19 en 25) en de Handelingen (Eerste Kamer 27 juni 2006, p. 34-1645)."

De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt in ieder geval ten aanzien van personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, onder wie ook ouderen kunnen vallen.

Daarbij moet het gaan om ondervonden belemmeringen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is betrokkenen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk (onder 1). Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van belanghebbende maar, zeer zeker, ook om de capaciteit van belanghebbende om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien (onder 2).

Wat betreft de zinsnede "uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien" dient te vermeld dat deze zinsnede, gelet op de huidige stand van de jurisprudentie, doelt op de mogelijkheid om een eigen bijdrage of eigen aandeel te heffen en niet op de mogelijkheid om andere financiële voorwaarden te stellen zoals bijvoorbeeld een inkomensgrens. De genoemde zinsnede dient, conform de huidige zienswijze van de Centrale Raad van Beroep, gekoppeld te worden aan de artikelen 15 en 19 Wmo.

De toets van de eigen verantwoordelijkheid krijgt nadrukkelijk een plek onder 3. Zoals de definitie aangeeft gaat de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende, waaronder wordt begrepen de verantwoordelijkheid om zelf op eigen kracht dan wel via het eigen sociaal netwerk, de belemmeringen weg te nemen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, vooraf aan de vaststelling van de compensatieplicht. Aan de afstemming van de compensatieplicht gaat tevens vooraf een beoordeling van de mogelijkheden die een belanghebbende heeft om redelijkerwijs gebruik te kunnen maken van algemene, algemeen gebruikelijk, (wettelijk) voorliggende en/of collectieve voorzieningen (onder 4).

Daarbij dient bemerkt te worden dat het college belanghebbende kan ondersteunen bij het ontwikkelen en oppakken van de eigen verantwoordelijkheid alsook bij het bepalen van de mogelijkheden gebruik te maken van algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en / of collectieve voorzieningen (onder 5). Deze ondersteuning kan op diverse manieren geboden worden. Het kan bijvoorbeeld gaan om het juist doorgeleiden van belanghebbende naar een instantie, maar bijvoorbeeld ook om het voeren van een (extra) informatief gesprek met belanghebbende en een betrokkene uit zijn sociale netwerk.

Sub f. belanghebbende

Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip 'belanghebbende' ruimer zijn dan alleen betrokkene zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van betrokkene.

Sub h. psychosociaal probleem

Wat betreft de terminologie "psychosociaal probleem", kan worden vermeld dat het begrip psychosociaal probleem vanuit de AWBZ in de Wmo is opgenomen, maar inmiddels als "grondslag" uit de AWBZ is geschrapt. Dit is gebeurd omdat gebleken is dat deze grondslag in de AWBZ financieel moeilijk te beheersen was. In de Wmo heeft – volgens de parlementaire behandeling - dit begrip een heel specifieke betekenis. Deze betekenis wordt hier als begripsomschrijving gehanteerd en is overgenomen uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB 29-04-2009. LJN: BI6832). Het betreft een situatie van verlies van zelfstandigheid en, met name, een gebrek aan mogelijkheden tot deelname aan het maatschappelijk verkeer, veroorzaakt door belemmeringen die iemand ondervindt in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving.

Sub i. gebruikelijke zorg

Gebruikelijke zorg is al datgene dat in een leefeenheid tot de dagelijkse activiteiten van de aanwezige huisgenoten hoort, zowel activiteiten die elke dag voorkomen als activiteiten die bij uitzondering voorkomen. Het gaat dan om activiteiten die samenhangen met het voeren van een huishouden alsmede activiteiten ten behoeve van zorg voor de andere huisgenoten. Hierbij valt te denken aan het draaiende houden van het huishouden met alle facetten die daarbij horen, maar ook aan zorg voor elkaar. Wat betreft het draaiende houden van het huishouden: huisgenoten worden verondersteld alle huishoudelijke taken met elkaar te verdelen en te verrichten, waarbij van jonge kinderen geen of minder inbreng wordt verwacht, maar wel naar leeftijd een bijdrage. Wat betreft de zorg voor elkaar: die zorg zal bij kinderen zeer intensief beginnen en over het algemeen bij het ouder worden afnemen. Toch kunnen ook volwassenen zorg nodig hebben, bijvoorbeeld omdat zij ziek zijn of omdat zij (al dan niet tijdelijk) beperkingen ondervinden. Van oudsher heeft er een traditionele verdeling bestaan in leefeenheden waarbij scheiding bestond tussen personen die het geld verdienden en personen die voor het huishouden

zorgden. Door maatschappelijke ontwikkelingen is het tegenwoordig zo dat naast het hebben van een baan ook het huishoudelijk werk en de zorg voor huisgenoten onder huisgenoten verdeeld wordt. In het kader van de wet wordt daarom uitgegaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van huisgenoten voor gebruikelijke zorg.

Naast gebruikelijke zorg bestaat er ook mantelzorg. Van mantelzorg is sprake als er, niet in het kader van een hulpverlenend beroep, langdurige zorg wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten overstijgt (art. 1, eerste lid, onder b van de wet). Mantelzorgers kunnen van buiten de leefeenheid komen, maar kunnen ook huisgenoten zijn. Zoals uit de begripsomschrijving van mantelzorg blijkt kan gebruikelijke zorg overgaan in mantelzorg.

Gebruikelijke zorg is in principe afdwingbaar. Dat betekent dat huisgenoten verplicht zijn de taken te herverdelen indien één van hen de afgesproken taken niet meer kan vervullen. Bij mantelzorg kan een moment ontstaan dat men de mantelzorg niet meer aan kan. Het punt waarop dit gebeurd zal voor elke persoon en voor elke situatie anders zijn en samenhangen met de situatie en de verhouding tussen draagkracht en de draaglast.

Bij de beoordeling of sprake is van gebruikelijke zorg of mantelzorg en van de mate waarin, moet altijd een individuele beoordeling plaatsvinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een aantal die uitgaan van de eigen regie. Deze ankerpunten kunnen zijn: samenhang van de verschillende activiteiten, de verhouding draagkracht- draaglast, zelfredzaamheid, privacy, en de ruimtelijke afstand tussen de verschillende personen. Het proces van afweging wordt in nadere regels door het college verder uitgewerkt.

Sub m. algemeen gebruikelijke voorziening

Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een voorziening, met name producten, algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare producten.

De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Sub n. algemene voorzieningen

Dit zijn voorzieningen, met name diensten of een combinatie van dienst en product, die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle inwoners; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken.

Voorbeelden zijn:

De dagrecreatie voor ouderen

Algemeen maatschappelijk werk

De sociale alarmering

De boodschappenbus, de supermarktservice, de vrijwillige boodschappenhulp

De maaltijdservice en het eetcafé

Klusjesdiensten om kleine woningaanpassingen te realiseren zoals de buurtconciërge, klussendienst, 55+service, thuiszorgservice

De (ramen)wasservice

De rolstoel-pools en scootmobiel-pools

De kort durende huishoudelijke hulp

Kinderopvang in al zijn verschijningsvormen

Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet. Vaak gaat het om voorzieningen waarbij de inzet van vrijwilligers een grote rol speelt.

Sub o. individuele en collectieve voorziening

In dit lid wordt de individuele voorziening gedefinieerd. Deze is niet voor iedereen beschikbaar, maar uitsluitend voor diegenen die onder artikel 4 van de wet vallen. Er wordt individueel onderzoek gedaan naar de noodzaak van deze voorziening, de voorziening wordt bij beschikking toegekend en er staat bezwaar en beroep open. Verder zijn alle regels van de Wmo van toepassing, zoals die rond eigen bijdragen en eigen aandeel.

Ook collectieve voorzieningen zijn individuele voorzieningen. Dit zijn Wmo-voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Collectief (vraagafhankelijk) vervoer (cvv) is een duidelijk voorbeeld. Cvv is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

Rondom de term “individuele voorziening” bestaat in de praktijk vaak verwarring. Met deze term wordt in de praktijk bedoeld op de individuele voorziening niet zijnde een voorziening die door meerdere personen kan worden gebruikt (zijnde de collectieve voorziening). Ook in deze verordening wordt om die reden expliciet een onderscheid gemaakt tussen individuele en collectieve voorzieningen. Dat laatste neemt niet weg dat, juridisch beschouwd, beide voorzieningen (individueel en collectief) als een individuele voorziening dienen te worden betiteld.

Sub u. hoofdverblijf

Het begrip hoofdverblijf biedt nogal eens problemen. Aansluiting is gezocht bij artikel 40 eerste lid van de WWB. De vraag waar iemand zijn woonadres heeft, moet worden beantwoord aan de hand van concrete feiten en omstandigheden. Aan de inschrijving in het GBA komt daardoor geen doorslaggevende betekenis toe, aldus de CRvB. De CRvB is verder van oordeel dat iemand niet in meerdere gemeenten tegelijkertijd woonplaats kan hebben. Bij de bepaling van de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, kan ook de intentie van belanghebbende een rol spelen: waar speelt iemands centrale leven zich af (de omvang van het sociale leven ter plaatse (waar iemand zijn vrienden ontvangt) en het gebruik van diverse (maatschappelijke) voorzieningen ter plaatse).

Hoofdstuk 2. RESULTAATGERICHTE COMPENSATIE

Algemeen.

Artikel 2.1 De melding en aanvraag

Betreft de manier waarop een melding of een aanvraag gedaan kan worden. Een aanvraag moet schriftelijk worden ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald (artikel 4:1 Awb). Een wettelijk voorschrift is bijvoorbeeld een wet of verordening. De Wmo bevat geen bepaling over de vorm van de aanvraag. De gemeenteraad kan in de Wmo-verordening een bepaling opnemen dat de aanvraag anders dan schriftelijk kan worden ingediend. Via dit artikel wordt in de leden één en twee nadrukkelijk bepaald dat een melding of aanvraag ook mondeling kan plaatsvinden.

Artikel 2.2 De te bereiken resultaten

Betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 van de Wet genoemde doelstellingen van de compensatieplicht.

Er zijn hieruit 8 te bereiken resultaten afgeleid:

- a. een schoon en leefbaar huis;
- b. wonen in een geschikt huis;
- c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed;
- e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- f. zich verplaatsen in en om de woning;
- g. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en
- h. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Op deze 8 terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele maatregelen moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden.

Hoofdstuk 3. Beoordeling van de te bereiken resultaten

Hoofdstuk 3 van de verordening heeft een speciale opbouw. In paragraaf 1 worden de algemene regels die voor alle 8 te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan met name het maken van een afweging. Waarom deze maatregel, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voorziening niet (precies) datgene is wat betrokkene wenst, is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.

In paragraaf 2 wordt dan per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn.

Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe. Vervolgens is het principe van het gesprek en de daaropvolgende aanvraag zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet staan maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Paragraaf 1. Algemene regels

Artikel 3.1 Het maken van een afweging

In artikel 3.1 is vastgelegd dat het college, met inachtneming van de definitie van de compensatieplicht, rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede de capaciteit van de aanvrager om, uit oogpunt van kosten, zelf in maatregelen te (laten) voorzien. Ook de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager wordt in ogenschouw genomen evenals alle mogelijkheden die voor een aanvrager redelijkerwijs passend en toereikend kunnen zijn, die volgen uit alle algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende en/of collectieve voorzieningen die beschikbaar en bruikbaar zijn.

Paragraaf 2. De te bereiken resultaten

Artikel 3.2 een schoon en leefbaar huis.

Lid 1

Hierin wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis. Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd. Wat betreft de vraag wat onder schoon verstaan moet worden zijn normen geformuleerd in nadere regels. Er zijn ook beperkingen ten aanzien de omvang van de woning, zoals het aantal kamers, de oppervlakte van de kamers, waarbij uitgangspunt is de omvang van een nieuwe woning binnen de sociale woningbouw. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk).

Onder de ruimten die onder dit principe vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimten.

Lid 2

Hierin wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Dat gaat allereerst via licht en zwaar huishoudelijk werk, d.w.z. om het droog en nat, schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Hierbij wordt ook rekening gehouden met algemeen gebruikelijke voorzieningen, bijvoorbeeld de glazenwasser. Het aantal benodigde uren voor deze activiteit zal bepaald worden via een normenschema dat is opgesteld in samenwerking met de aanbieders van hulp bij het huishouden en in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is geaccepteerd als een redelijk uitgangspunt voor de bepaling van de omvang van de hulp. Hierbij zal het te bereiken resultaat altijd centraal dienen te staan.

Lid 3 gaat expliciet in op het onderdeel gebruikelijke zorg.

Wanneer huisgenoten in staat zijn huishoudelijke werkzaamheden die onder de compensatieplicht vallen over te nemen zal allereerst gekeken moeten worden of dit niet een voorliggende voorziening is. Alle huisgenoten vanaf 18 jaar zijn met elkaar verantwoordelijk voor het voeren van een huishouden. Dat betekent dat wanneer één van de huisgenoten die het huishoudelijk werk doet, uitvalt, via een herverdeling de andere huisgenoten deze taken zullen moeten overnemen. Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn zal er plicht tot compensatie bestaan. Ook aanwezige personen jonger dan 18 jaar, zoals thuiswonende kinderen, worden geacht hun bijdrage aan het huishouden te leveren door bijvoorbeeld hun kamer bij te houden en hand- en spandiensten te verrichten. Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal al dat onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Niet gewend zijn huishoudelijk werk te verrichten is geen reden tot compensatie. Alleen dreigende overbelasting of bestaande overbelasting van huisgenoten, waaronder begrepen de kinderen, kan compensatieplicht betekenen. Door onderzoek zal deze overbelasting vastgesteld moeten worden.

Artikel 3.3 Een geschikte woning

Lid 1.

Als het gaat om het wonen in een geschikte woning hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning. Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente kan wel ondersteunen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon. Ook toekomstige aspecten kunnen een rol spelen bij de geschiktheid van de woning.

Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen met het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen.

Conform dit artikel moeten mensen in staat zijn om normaal gebruik te kunnen maken van een woning. Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis verduidelijkt wat wordt verstaan onder het normale

gebruik van de woning. Wel geeft de jurisprudentie invulling aan dat begrip, maar die jurisprudentie is nog niet uitgekristalliseerd.

Mensen moeten in ieder geval in staat zijn om de elementaire woonfuncties te kunnen uitoefenen. Het gaat dan om het gebruik van een woonkamer, het gaat over slapen, eten en lichaamsreiniging.

Het gaat hier over maatwerk richting een burger: iedere situatie is anders. Het gaat ook over de redelijkheid: wat mag, mede gelet op artikel 4 tweede lid Wmo (behoefte en persoonskenmerken van de aanvrager) als redelijk worden beschouwd. Dit laatste betekent eveneens dat (in redelijkheid) grenzen mogen worden gesteld aan het compenseren van beperkingen ten aanzien van het wonen. De gemeentelijke compensatieplicht betekent in die zin niet dat de gemeente, middels verstrekking van voorzieningen, mensen altijd in staat moet stellen om de volledige woning, inclusief tuin en berging, te kunnen bereiken en gebruiken.

Lid 2.

Als het gaat om een geschikte woning is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen.

Ten aanzien van de vraag of er aangepast dient te worden of dat het plaatsen van een herplaatsbare woonunit ook een oplossing kan zijn, spelen afwegingen over afschrijving van de voorziening en over de vraag of de voorziening later hergebruikt kan worden een belangrijke rol.

Lid 3.

Bij het maken van een afweging, zoals genoemd in artikel 3.1 van de verordening, dient, wat betreft dit te bereiken resultaat nadrukkelijk ingezoomd te worden op verhuizen. Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de behoeften van de aanvrager. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die behoeften zich verhouden tot de (met name financiële) belangen van de gemeente.

Lid 4.

Voor zover de in het vorige lid genoemde mogelijkheden beschikbaar en bruikbaar zijn worden ten aanzien van die onderdelen geen individuele voorzieningen verstrekt ter aanpassing van de huidige woning. Voorzieningen gerelateerd aan een nieuwe woning, waaronder tevens begrepen een financiële tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten (verhuiskostenvergoeding), kunnen dan eventueel wel worden verstrekt.

Artikel 3.4 Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Lid 1

Deze beschrijft wat verstaan wordt onder het beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften. Het kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse benodigdheden kunnen op vele manieren in huis komen. Compensatie houdt niet in dat de aanvrager niet per se zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt. Te denken valt aan een boodschappenservice, waarbij wel opgelet wordt dat de supermarkt qua kostprijs artikelen past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat de aanvrager beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medische geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van de aanvrager. Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het bereiden van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2

Stelt welke hulpmiddelen gekozen kunnen worden om dit resultaat te bereiken. Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet per se door de aanvrager zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt.

Lid 3 en 4

Bepalen dat een bruikbare boodschappenservice of bruikbare maaltijdvoorziening die leiden tot het te bereiken resultaat voorliggend zijn op eventueel individuele voorzieningen. Daarnaast zal er nadrukkelijk

ingezoomd worden op de aanwezigheid van gebruikelijke zorg (één of meer huisgenoten die beschikbaar en in staat zijn om werkzaamheden over te nemen).

Artikel 3.5 Beschikken over schone draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed

Lid 1.

Gemeenten dienen aanvragers in staat te stellen te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding / bed-linnengoed die iemand in zijn bezit heeft. Begeleiding bij het kopen van kleding / bed-linnengoed valt niet onder afdwingbare compensatie, maar als daar behoefte aan bestaat, kan de gemeente wel bemiddelen bij het regelen dat er geschikte en passende kleding / bed-linnengoed wordt gekocht, bijvoorbeeld met inschakeling van vrijwilligers. De wijze waarop deze ondersteuning wordt geboden, is afhankelijk van de gezamenlijk door aanvrager en gemeente te kiezen oplossing.

Als mobiliteit het probleem is, kan gedacht worden aan een vervoersvoorziening om dat probleem op te lossen. Als er hulp bij het huishouden aanwezig is, zou dit de oplossing kunnen bieden. Dat hoeft niet per se via het samen kopen van kleding / bed-linnengoed: het is ook mogelijk met behulp van anderen kleding / bed- linnengoed aan te schaffen.

Lid 2.

Schone, draagbare en doelmatige kleding alsook schoon bed- en linnengoed betekent dat er gewassen, en eventueel gestreken moet kunnen worden, alles voor zover de aanvrager daartoe niet in staat is. Het wassen zal veelal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijzen van drogen: de wasdroger. Voor zover het noodzakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, tevens beoordeeld of er, in het kader van gebruikelijke zorg, één of meer huisgenoten beschikbaar en in staat zijn werkzaamheden over te nemen of dat belanghebbende bijvoorbeeld gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare was- en strijkservice waarbij wel opgelet wordt dat een dergelijke service qua prijsniveau past bij het bestedingspatroon van de aanvrager. Indien die mogelijkheden er zijn, wordt, ten aanzien van die onderdelen, geen individuele voorziening verstrekt (lid 4). Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Artikel 3.6 Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

Lid 1

Deze spreekt over de dagelijkse zorg van kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht behoren als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor kinderen met een beperking, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2

biedt de mogelijke oplossingen. Het thuis verzorgen van kinderen die tot het gezin behoren, zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders, oppasgrootouders enz.

Lid 3 en 4.

Bij de afweging zoals het college die maakt ingevolge artikel 3.1 van deze verordening, wordt, wat betreft dit te bereiken resultaat, beoordeeld of belanghebbende gebruik kan maken van een aanwezige en bruikbare voor- tussen- en naschoolse opvang, kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de aanvrager kunnen leiden tot het te bereiken resultaat. Deze mogelijkheden kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden. Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt (lid 4).

Artikel 3.7 Zich verplaatsen in en om de woning

Lid 1.

Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in om en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een om-

metje) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is moet ook de berging bereikt kunnen worden.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is.

Lid 2.

In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks zittend gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ.

De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder: deze rolstoel wordt immers niet gebruikt voor verplaatsen in, om en nabij de woning, maar wordt vooral gebruikt als men elders gedurende langere tijd zich moet verplaatsen en dat zonder een rolstoel niet kan. Voor dit soort rolstoelen kan gebruik gemaakt worden van speciaal hiervoor beschikbare uitleendepots, of van rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen en dergelijke.

De rolstoel voor incidenteel gebruik wordt alleen dan verstrekt, indien de gemeente geen regeling heeft voor het lenen van dit soort rolstoelen. Ook is het wellicht in incidentele situaties noodzakelijk om andere redenen een dergelijke rolstoel voor incidenteel gebruik te verstrekken. Het zal hierbij gaan om uitzonderingen: uitgangspunt is dat een rolstoel alleen verstrekt wordt indien die noodzakelijk is voor het verplaatsen in, om en nabij de woning.

Lid 3 en 4.

Een rolstoelpool zou kunnen leiden tot een adequate oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt.

Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Artikel 3.8 Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Lid 1.

Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen.

Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia.

Lid 2.

De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen betreffen een breed scala van verplaatsingen. Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid. Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied zoals omschreven met woonplaats en omgeving uitgesloten. Daarvoor wordt door het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is aanvullend op de door de Wmo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college.

De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen tussen 1500 en 2000 kilometer per jaar. Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is, gezien de medische, maar ook gezien de financiële situatie van de aanvrager.

Lid 3 en 4.

Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootermobielpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer van deur tot deur. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van de aanvrager uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Hierbij zal nadrukkelijk gekeken worden naar de mogelijkheden van bereikbaar en toegankelijk Openbaar Vervoer als bruikbare voorliggende voorziening. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen (lid 4).

Artikel 3.9 De mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

Lid 1.

Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van bezoeken en het deelnemen aan activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd te kunnen invullen.

Noch de Wmo noch de parlementaire geschiedenis geeft een invulling van dit resultaatgebied. Een nadere omschrijving of een normering zou belemmerend kunnen werken voor het leveren van maatwerk en afstemming op de lokale en individuele omstandigheden. In het algemeen kan gesteld worden dat hetgeen beschreven in artikel 3.8 van deze verordening een voldoende oplossing kan bieden. Het college moet een belanghebbende in staat stellen tot "*aanvaardbare* maatschappelijke participatie". Dit betekent dat mensen in staat moeten zijn om mee te doen maar dat hoeft dan niet altijd, op elke plek en bij elke gelegenheid.

Lid 2.

Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 3.8 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.

Als sprake is van voorliggende voorzieningen, die het probleem op kunnen lossen, zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

Hoofdstuk 4 Verstrekkingvormen en typen van individuele voorzieningen.

Paragraaf 1. algemene regels

Artikel 4.1 Mogelijke verstrekkingwijze en financiële kaders

Lid 1

In dit artikel wordt middels het eerste lid benoemd in welke vormen voorzieningen verstrekt kunnen worden. Allereerst gaat het om verstrekkingen in natura en als persoonsgebonden budget. Op grond van artikel 6 eerste lid van de Wmo moet het college de belanghebbende de keuze bieden tussen een voorziening in natura of een hiermee vergelijkbaar en toereikend persoonsgebonden budget, tenzij daartegen overwegende bezwaren bestaan.

Indien de belanghebbende kiest voor een voorziening in natura, is het aan het college om er voor te zorgen dat deze voorziening ook wordt verstrekt.

De belanghebbende kan ook kiezen voor een persoonsgebonden budget (pgb). In dat geval is het aan belanghebbende zelf om een voorziening te realiseren met behulp van de financiële middelen (pgb) zoals ontvangen van de gemeente. Het pgb moet vergelijkbaar zijn met een verstrekking in natura. Dit betekent dat de hoogte van het pgb toereikend moet zijn om zelf de voorziening te realiseren.

Dit laatste geldt niet voor de 3^e verstrekkingvorm zoals de Wmo die kent: financiële tegemoetkoming. Een financiële tegemoetkoming hoeft niet kostendekkend te zijn. Het kan gaan om een gehele maar ook om een gedeeltelijke vergoeding voor de gemaakte / te maken kosten. In het gemeentelijke Nadere regels maatschappelijke ondersteuning is bepaald voor welke voorzieningen een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt.

Lid 2

Het college maakt nadere regels m.b.t. de voorwaarden tot een verstrekkingwijze zoals genoemd in het eerste lid. Daarbij houdt het college (uiteraard) rekening met de compensatieplicht alsmede met de keuzevrijheid van burger ten aanzien van de vorm van de voorziening (natura of pgb), zoals bepaald in artikel 6 van de wet, behoudens overwegende bezwaren tegen verstrekking van de voorziening in natura. Overwegende bezwaren kunnen individueel en algemeen zijn. Bij overwegende bezwaren van individuele aard gaat het om in de persoon gelegen bezwaren. Overwegende bezwaren kunnen ook algemeen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het collectief vraagafhankelijk vervoer: zodra een collectieve voorziening niet meer in stand te houden zou zijn vanwege het feit dat men massaal een persoonsgebonden budget aanvraagt, kan dat een overwegend bezwaar (ondergraving van een systeem) zijn en hoeft er geen persoonsgebonden budget voor worden toegekend.

Ook is het aan het college gehouden om in de Nadere regels alle bedragen te benoemen zoals die van belang zijn voor de uitvoeringspraktijk c.q. de verstrekking van individuele voorzieningen. Hieronder valt ook het benoemen van de wijze waarop bedragen jaarlijks aangepast kunnen worden (periodieke verhoging c.q. indexering). Vaststelling en de inning van de eigen bijdrage / eigen aandeel geschiedt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). De kaders voor heffen van eigen bijdrage / eigen aandeel liggen vast in het landelijke Besluit maatschappelijke ondersteuning. De gemeente is hieraan gebonden en kan dus lokaal geen regels stellen die daarmee in strijd zijn.

Leden 3 en 4

Het college dient bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van criteria als minimumloon en het van toepassing zijnde Cao-loon, en de hoogte van de tarieven van gecontracteerde aanbieders en de wijze van inkoop. Dit betekent dat het college er zorg voor moet dragen dat belanghebbende, wanneer deze voor een persoonsgebonden budget kiest, deze voor het persoonsgebonden budget tarief ook daadwerkelijk de geïndiceerde hulp kan inkopen.

Deze bepalingen zijn in deze verordening opgenomen in verband met de rechtbank uitspraak van Rechtbank 's-Hertogenbosch 04-09-2012, nr. AWB 11/4288. In deze uitspraak is de gemeente Helmond in het ongelijk gesteld met betrekking tot het vaststellen van de persoonsgebonden budget tarieven voor de hulp in de huishouding. De delegatiebepaling in de oude verordening was onvoldoende duidelijk omschreven. De rechtbank 's-Hertogenbosch heeft in deze uitspraak de delegatiebepaling in het concrete geval onverbindend verklaard.

Paragraaf 2. De beschikking

Artikel 4.5 Verstrekking in natura

Dit artikel bepaalt in het eerste lid welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking vastgelegd moeten worden.

Het gaat er daarbij uiteraard allereerst om welke voorziening(en) aan de orde zijn. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Vervolgens is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. Ook andere aspecten, speciaal aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Het tweede lid geeft aan dat als een eigen bijdrage gevraagd wordt, dit in de beschikking komt te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is zal door het CAK bepaald worden en door het CAK bij afzonderlijke beschikking worden opgelegd.

Artikel 4.6 verstrekking als persoonsgebonden budget

Het eerste lid bepaalt wat er bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget vastgelegd moet worden in de beschikking. Het gaat daarbij allereerst om de formulering van het te bereiken resultaat zodat helder is waarvoor het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden. Dat kan beperkt zijn, zoals het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en het doen van boodschappen met een scooter, maar ook een meer algemeen geformuleerd resultaat, zoals het maken van alle noodzakelijke verplaatsingen in de naaste woon- en leefomgeving.

Als er een programma van eisen wordt verstrekt (waar is het geld voor bedoeld, aan welke eisen moet voldaan zijn) wordt dat ook in de beschikking vastgelegd onder bijvoeging van het programma van eisen. Vervolgens kan in de beschikking worden vastgelegd wat de omvang van het persoonsgebonden budget is, welk bedrag men ontvangt, met vermelding hoe dat bedrag tot stand is gekomen. Tot slot moet voor wat betreft de verantwoording ook in de beschikking worden vastgelegd wat van degene tot wie de beschikking is gericht in dit opzicht wordt verwacht.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat bij het heffen van een eigen bijdrage dit in de beschikking vermeld moet worden, waarbij meegenomen kan worden dat het CAK de hoogte van de eigen bijdrage vaststelt en per beschikking op zal leggen.

Artikel 4.7 verstrekking als financiële tegemoetkoming

Het eerste lid bepaalt ten aanzien van de financiële tegemoetkoming wat in de beschikking vermeld wordt. Het gaat hier allereerst om de vermelding van het te bereiken resultaat waarvoor de financiële tegemoetkoming gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode de financiële tegemoetkoming verstrekt wordt en tenslotte dient hier vermeld te worden of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking. Uiteraard moet ook de hoogte van de financiële tegemoetkoming vermeld worden.

Lid 2.

Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Indien dit van toepassing is dient dit in de beschikking vermeld te worden.

Hoofdstuk 5. Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies en besluitvorming, intrekking en terugvordering

Artikel 5.1 Beslistermijn.

De Algemene wet bestuursrecht regelt dat als bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, een besluit genomen dient te worden binnen een redelijke termijn. Die redelijke termijn is 8 weken. De wet bepaalt niets over beslistermijnen. Met betrekking tot bouwkundige woonvoorzieningen is besloten om een langere beslistermijn van 16 weken te hanteren. Het betreft hier een gemiddelde termijn. Er wordt een

langere beslistermijn gehanteerd omdat bij deze voorzieningen vaak een offerte aangevraagd moet worden. Dit neemt enige tijd in beslag, zodat de termijn van acht weken niet haalbaar is. Wanneer blijkt dat de bovenstaande 2 termijnen ook niet haalbaar zijn dan bestaat er de mogelijkheid om de aanvraag op te schorten of te verlengen overeenkomstig afdeling 4.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:13 ev. AWB)

Artikel 5.2 Uitgangspunten en weigeringsgronden.

Lid 1.

Sub a vormt het hart. Middels de verwijzing naar artikel 3.1 eerste lid van deze verordening komt tot uiting dat de reikwijdte van de compensatieplicht bepalend is. Als een soortement van mantra zie je in deze verordening telkenmale de verantwoordelijkheid en mogelijkheid van de gemeente om een individuele voorziening te treffen afgezet worden tegen de eigen verantwoordelijkheid van de burger alsook de mogelijkheid om anders dan via een individuele voorzieningen tot een passende oplossing te komen. Onder b wordt vervolgens bepaald dat voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn. Op deze regel bestaat een duidelijke uitzondering: hulp bij het huishouden na een ziekte of ziekenhuisopname. Wat langdurig noodzakelijk is hangt geheel af van de situatie, maar ook een te bereiken resultaat voor een belanghebbende die terminaal is dient gerekend te worden tot langdurig noodzakelijk. De voorziening zal immers iemand gehele verdere leven noodzakelijk zijn.

Onder c wordt bepaald dat de voorziening als de goedkoopst-compenserende voorziening aangemerkt moet kunnen worden. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een voorziening die compenserend is voor de ondervonden problemen, zodat het te bereiken doel daadwerkelijk bereikt kan worden. Maar wanneer dan meerdere voorzieningen compenserend blijken te zijn mag volstaan worden met de goedkoopste voorziening.

Lid 2

In dit artikel lid worden de zogenaamde afwijzingsgronden benoemd.

Onder a. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend c.q. een gevraagde voorziening wordt afgewezen indien niet aan het bepaalde van artikel 5.2 eerste lid onder a, b. en of c is voldaan.

Onder b. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de belanghebbende niet in de gemeente zijn hoofdverblijf heeft. De reden van deze bepaling houdt verband met de afwezigheid van een dergelijke bepaling in de Wmo zelf.

Onder c. wordt bepaald dat geen voorziening wordt toegekend indien de gevraagde voorziening/bijdrage, voor de persoon van de aanvrager, niet in een directe relatie staat met beperkingen van belanghebbende. Denk hierbij bijv. aan de situatie dat belanghebbende al vele jaren een hulp in het huishouden heeft. Op het moment dat belanghebbende beperkingen gaat ondervinden en op die grond een geldelijke vergoeding wil ontvangen ter dekking van de kosten voor hulp in het huishouden, dan volgt een afwijzing. Het gaat immers niet om meerkosten ten opzichte van de situatie vóór het intreden van de beperkingen. Ook deze situatie zou, gelet op de tekst van het tweede lid onderdeel a, niet opgenomen behoeven te worden als een aparte afwijzingsgrond. Gelet op de specifieke situatie, werd een expliciete afwijzingsgrond evenwel wenselijk geacht.

Onder d. wordt bepaald dat een voorziening niet wordt toegekend als niet meer is na te gaan of de voorziening noodzakelijk was en of wel sprake was van een goedkoopst compenserende voorziening, bijvoorbeeld omdat de voorziening door de betrokkene al aangeschaft is. Hoewel deze afwijzingsgrond formeel onder de afwijzingsgrond van het tweede lid onderdeel a. gebracht kan worden, is er, nu deze situaties zich met enige regelmaat voordoen, voor gekozen, om deze situatie als een afzonderlijke afwijzingsgrond te benoemen.

Onder e. wordt de situatie benoemd dat belanghebbende een aanvraag doet voor een voorziening terwijl de afschrijvingsduur van een eerder verstrekte voorziening nog niet is verstreken. Een afwijzing is het gevolg tenzij het belanghebbende niet kan worden aangerekend. Zie ook Rb Breda 10-01-2011 (LJN BP1517): in redelijkheid kon de gemeente de aanvraag ingevolge de Wmo om de kosten van reparatie van een op vakantie beschadigd geraakte handbike te vergoeden, weigeren. Het was aan belanghebbende geweest om te zorgen voor een (reis-) verzekering die eventuele schade afdoende zou dekken. Als een dergelijke verzekering niet mogelijk of onbetaalbaar was, had belanghebbende ervoor kunnen kiezen om de handbike niet mee te nemen naar het buitenland.

Ook wat betreft deze afwijzingsgrond heeft te gelden dat deze afwijzingsgrond gelet op het gestelde onder het tweede lid onderdeel a. feitelijk overbodig is. Omwille van de helderheid is er evenwel voor gekozen om deze situatie expliciet te maken.

Artikel 5.3 Advisering/medewerking

Lid 1.

Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de gevraagde voorziening een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Als daar aanleiding voor is biedt artikel 5.3 van deze verordening daartoe de mogelijkheid. Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan allereerst iemand oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen.

De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze biedt ook de gelegenheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts.

Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is. In principe mag van de aanvrager en diens huisgenoten in het kader van gebruikelijke zorg verwacht worden mee te werken. Is de aanvrager niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Indien huisgenoten niet voldoen aan de medewerkingsverplichting (in het kader van beoordeling gebruikelijke zorg) dan kan hun niet-medewerking niet leiden tot buiten behandeling stelling van de aanvraag, maar tot afwijzing ervan omdat de noodzaak niet kan worden vastgesteld. De niet-medewerking van een huisgenoot wordt dus toegerekend aan de aanvrager / belanghebbende. Deze komt in bewijsnood omdat hij / zij de noodzaak niet kan aantonen van de aanvraag. Omdat de huisgenoot geen belanghebbende is, kan zijn / haar niet-medewerking niet leiden tot een buiten behandelingstelling van een aanvraag. Zie hiertoe CRvB 25-07-2011.

Lid 2

Deze geeft de situaties weer waarin een adviesinstantie (over het algemeen een medisch adviseur) om advies gevraagd zal worden. Dat kan van belang zijn als het gaat om een aanvraag van een persoon die nog niet bij de gemeente bekend is. In die situatie is het van groot belang te weten wat de aard van de problemen is en welke prognose er bestaat.

Is de aanvrager bekend, maar is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan kan er ook aanleiding zijn een advies op te vragen.

Artikel 5.4 Wijziging situatie

Dit artikel voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de erven dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via het GBA kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid.

Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar door de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven.

Artikel 5.5 Intrekken / beëindigen

Een besluit tot toekenning van een voorziening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken of beëindigd. Dit zal gebeuren indien niet of niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld bij of krachtens deze verordening of het toekenningsbesluit. Ook de situatie dat beslist is op onjuist verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. De gronden voor afwijzing van een aanvraag zoals benoemd in artikel 5.2 onder het tweede lid kunnen eveneens redenen vormen voor intrekking of beëindiging van een eerder besluit tot toekenning.

Voor de volledigheid:

Van beëindiging is sprake indien de aanspraak op een Wmo-voorziening wordt aangetast met ingang van het heden of naar de toekomst toe. Het ongedaan maken van de aanspraak op een Wmo-voorzieningen over een periode in het verleden, wordt intrekken genoemd. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot intrekking, geen terugwerkende kracht.

Artikel 5.6 Terugvordering en invordering

Gezien de nauwe verwevenheid van een terugvorderingsbesluit met een intrekkingbesluit, moet een besluit tot intrekking van een aanspraak in alle gevallen genomen worden voorafgaand aan of uiterlijk tegelijk met het besluit tot terugvordering. Het is voor de gemeente wel zaak dat het teruggevorderde ook daadwerkelijk wordt verkregen. Daartoe zijn verschillende mogelijkheden zoals terugbetaling door belanghebbende, verrekening en gerechtelijke invordering.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 6.1. Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als ondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet.

Artikel 6.3 Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze verordening. Gelijktijdig vervalt de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeert-Bakel. Overgangsrecht is niet aan de orde. Op de aanvragen zoals die ingediend worden vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening is, is onderhavige verordening van toepassing. Voor wat betreft in het verleden gedane periodieke toekenningen die thans nog gelden, zal, bij een eventuele herbeoordeling gelegen op een moment na inwerkingtreding van onderhavige verordening, onderhavige verordening van toepassing zijn.

De verordening zal in werking treden op het moment dat de Peelregionale uitvoeringsorganisatie Wmo operationeel is. Nu de precieze datum daarvan nog niet bekend is, wordt krachtens dit artikel de bevoegdheid bij het college gelegd om op een later moment de datum van inwerkingtreding te bepalen.